Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

1921 оной ноябриин 21-һээ гарана | № 271 (13760) | 1974 оной ноябриин 19, вторник | Сэн 2 мүнгэн.

УГ ЗОРИЛГОМНАЙ АДЛИ

«Буряад үнэн» 75. Хонишодой мүрысөөн

Хүршэ оршодог Хори, Хэжэнгын аймагуудай хонишод, малшад хэр угһаа хойшо хоорондоо нягта холбоотой байдаг, хододоо мүрысэдэг һайн һайхан заншалтай юм.

Мүнөө Хэжэнгын аймагай Ленинэй орденто хонишон Цыпилма Цыденова, Хоринн аймагай бэрхэ хонишон Бата-Далай Гончиков, тэрэнэй нүхэр Социалис Ажалай Герой Намжилма Тогмитова гэгшэдэй хоорондоо бэшэг бэшэлсэжэ, 1975 ондо социалис мүрысөө баталһан тухай доро толилогдобо.

Хүндэтэ нүхэд Намжилма Ламхановна, Бата-Далай Цыденович!

...ухы совет хүнүүд, тэ...тоодо манайшье рес...ликын ажалшад юһэ... табан жэлэй һүүл... жэлдэ ажалдаа ...ехэ үрэ дүн түйла...түсэб, даабаряа ам...татайгаар дүүргэхын ...е үнэн зүрхэнһөө ...лзэжэ байна. Энэ та... Зэдэ, Сэлэнгын ай...удай залуу хонишод ...азаров, Ц-Д. Шинда...гэгшэд Буряад оро...гоо хонишодой дун... социалис мүрысөө ...эрүүлхэ гэһэн үүс...таргажа, бултанда... һайн жэшээ харуул...

...публика соогоо ... һайн һайхан хүдэ...эй боложо байхада ...шон бүхэн бэеэ ха..., энээнэй хажуу та... байжа шадахагүй ... һананабди.

...имэһээ бидэ Алек...р Бадмаевич нүхэр...хоюулан хөөрэлдөөд, ... боломжоёо хаража ..., ерэхэ 1975 ондо ...эхэ хонин бүриһөө ...аа үсөөн бэшэ хурь...түлжүүлхэ, хонин бү... дунда зэргээр 3 килограммһаа бага бэшэ нооһо хайшалха, хурьган бүхэнии 24 килограмм шэгнүүртэй болгожо, эхэ-һээнь һалгааха гэһэн уялга абаабди. Тиигээд хоорондоо социалис мүрысөө баталаял гэжэ, мүнөө үедэ айлшалжа ошохо сүлөөгүй байһан дээрэһээ энээхэн бэшэгээр таанадтаа хандаха гэжэ шиидээбди.

Энээнһээ урагша, таанад манайда нэгэнтэ бэшэ ябаһан хадаа байдалыемнай һайн мэдэхэт. Байра байдал, арга боломжомнайшье танайхинта адлирхуу байха даа. Бүхыдөө 500 эхэ хонидтойбди. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэйнгээ зуун эхэ хонин бүриһөө 115 хурьга абажа түлжүүлээ һэмди, Нооһо хайшалха түсэбөө үлүүлэн дүүргээбди.

Байгша ондо өөһэдынгөө хүсөөр 495 центнер үбһэ сабшажа абаа һэмди. Энэ жэлдэ ган гасуур болоод тариан, тэжээлэй ургамал муу-са ургажа, зелёнко, һолоомон тон бага хүряагдаа. Иимэ юумын болоод байхада хонидоо гол түлэб һайнаар адуулжа ондо оруулха болоогдоно.

Мүнөө хонидтоо үдэрэй 200 грамм талха ороохоной зүйл, бага зэргэ үбһэ эдюулээд, ехэнхидээ адуулжал гаранабди. Хонидой хүсэ шадал яһала һайн. Ерэхэ жэлэй февралиин 5-һаа тэдэмнай хурьгалжа эхилхээр үрэжүүлэгдэнхэй. Эртэнһээ хони, хурьгадайнгаа байра дулаалжа, заһабарилжа, үбэлжэлгэдөө гол түлэб бэлдэнхэйбди.

Бэе бэеынгээ ажалые, амжалта түйлалтые ходо адаглан хаража, хоорондоо нигэжэ мүрысэжэ хүдэлхэдэмнай урматай, бүхы юумын бүтэсэтэйшье байха гэжэ һанагдана.

Үнэн зүрхэнһөө амар мэндые хүргөөд, ажалдатнай амжалта хүсэнэбди.

Ц. ЦЫДЕНОВА,
Хэжэнгын аймагай «50 лет Октября» совхозой ахалагша хонишон.
А. НИМАЕВ,
бригадын хонишон.

Хүндэтэ нүхэд Цыпилма Булатовна, Александр Бадмаевич!

Үнинэй һайн нүхэд таанадһаа бэшэг абажа, үнэн зүрхэнһөө баясаабди. Зэдэ, Сэлэнгын хонишодой жэшээгээр хоорондоо социалис мүрысөө баталаад, хаба шадалаа харуулан ажаллаха гээшэ алишье талаараа зүб. Урдамнай тохёолдоһон элдэб бэрхэшээлые дабажа гараха, ажалдаа амжалта түйлахадамнай энэ мүрысөөн туһалха байна.

Нигэжэл булта габшагай шангаар хүдэлхэдөө республикынгаа хүдөө ажахын гол һалбари — хонин ажалые хурдан түргэнөөр хүгжөөхэ байнабди. Тиимэһээ бидэ мүрысэе гэһэн уряаснай баяртайгаар хүлеэн абанабди. Ерэхэ 1975 ондо манай бригада зуун эхэ хонин бүриһөө 105-һаа үсөөн бэшэ хурьга түлжүүлхэ, хонин бүхэнһөө 3 килограммһаа доошо бэшэ нооһо хайшалха, хурьган бүхэнии 24 килограмм шэгнүүртэй болгохо гэһэн социалис уялга бэедээ даажа абанхайбди. Үнгэрхэеэ байһан жэлдэшье баһал нимэрхүү үрэ дүн түйлаа һэмди.

Хэнэйшье мэдэһээр манай эндэ мүнөө жэлдэ ган гасуур боложо, үбһэ ногоон, ороохо таряанай ургаса бага абтаад, малай эдихэ тэжээл дутамаг, баһа хажуугаарнь эртэ хүйтэрөөд, үбэлжэлгэ бэрхэтэйхэн байдалда үнгэрхэнь. Совхозой адууһа мал энэ жэлдэ үбһэ тэжээлээр оройдоол 18 процент хангагданхай. Жэшээнь, нёдондо манай бригада 500 гаран центнер үбһэтэй байһан һаа, мүнөө 40 гектар сабшалан дээрэһээ арай гэжэ 390 центнер үбһэ абаабди. Центнершье зелёнко хуряагдаагүй, хуу гандашоо. Миин 60 центнер һолоомон хүртөө. Энэмнай 530 хонидтомнай бага гээшэ ааб даа.

Иимэ байдалай тохёолдоод байхада ерэхэ жэлдэ хонидоо хабар апрель һарада хурьгалуулхаар үрэжүүлхэ гэжэ шиидээбди. Тиимэһээ үбэлдөө хонидоо тураангүй, тобир тарганаар ондо оруулхын тула ехэнхидээ адуулжал гараха болонобди. Эндэмнай бэлшээри яһала бии. Гансал оролдохо хэрэгтэй. Хонидойнгоо байра эртэнһээ дулаалаа, үбэлжэлгэдэ, түл абалгада бүхы хэрэгтэй юумээ бэлдээ һэмди.

Манай һанахада, дүршэлтэй бэрхэ хонишодой залуу нүхэдөө шефтээ абажа, али болохоор туһалха, тэрэнэй ашаар бүхы дээрээ амжалта түйлаха гээшэ энэ мүрысөөнэй һайн талань болоно. Энэ жэлдэ манай отарын хажууда 600 толгой жэжэ түлгэнүүдые асаржа байлганхай. Тэдэнии харадаг хонишон Гаяс Газисов өөрөө дүй дүршэл багатай хүн. Тиимэһээ тэрээндэ али болохоор туһалалсажа, харалсажа байха болонобди.

Үшөө нэгэ шухала юумэнь юуб гэхэдэ, мүрысөөндэ оролсоһон хонишод хоорондоо ябалсажа, дүй дүршэлөө халан абалсажа, шэнэ түрүү, онол арганууды ажахы, аймагуудай хоорондо үргэнөөр дэлгэрүүлжэ байдаг болоёл гэжэ хэлэхэ байнабди. Жэшээнь, бидэ Зэдын аймагай суута хонишодто ошожо, ажалыень харадаг һаа гэжэ үнинэй һанадагбди. Теэд ажахымнай хүтэлбэрилэгшэд энээнии ехэ урагша абадаггүй.

Эхилһэн һайн һайхан хэрэгнай хэн хэндэмнайшье амжалтатай байг лэ.

Б-Д. ГОНЧИКОВ,
Хорин аймагай Үдын совхозой ахалагша хонишон,
Н. ТОГМИТОВА,
бригадын хонишон, Социалис Ажалай Герой.

Ц. Б. ЦЫДЕНОВА, ТЭРЭНЭЙ НҮХЭР А. Б. НИМАЕВ.

Б-Д. Ц. ГОНЧИКОВ, Н. Л. ТОГМИТОВА.

М. НАМЖИЛОВАЙ фото.

ҺАНААГАА АМАРАНГҮЙ

Ябажа байгаа юһэдэхи табан жэлдэ эдеэ хоолой зүйлнүүдые, илангаяа мал ажалһаа абтадаг продуктнуудые гүрэндэ худалдаха түсэб, даабаряа манай колхозойхид муу бэшээр дүүргэжэ байна. Түсхайлан хэлэбэл, шиидхэхы, дүрбэдэхи жэлэй үнгэрһэн 10 һарын туршада ажахымнай бэлэдхэлэй пунктда бүхыдөө 5000 центнер мяха, 9 мянга гаран центнер һү оруулаа. Тиигэжэ сагаан эдеэ гүрэндэ худалдаха жэлэй түсэбые бүри октябриин тэн багаар дүүргээ һэмди. Харин мяха худалдаха жэлэйнгээ түсэб ойрын үдэрнүүдтэ дүүргэхэ һанаатайбди.

Байгша ондо малшаднай муу бэшээр хүдэлөө гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Зунай бэлшээри һайнаар эмхидхэжэ, намар-үбэлэй үедэ үхэрнүүдые зүбөөр шахан таргалуулһанай ашаар мяханай комбинадта тушааһан 530 гаран үхэрнүүднай тус тустаа 422 килограммһаа бага бэшэ шэгнүүртэйгээр абтаа. Жэшээнь, дүршэлтэй малшан Николай Лалетин мүнөө 200 үхэр шахан таргалуулжа, тэдэнэйнгээ тус бүриин шэгнүүрые сүүдхэдэ 960—1000 грамм хүрэтэр нэмээнэ. Бэрхэ хонишон Гомбо Гуржапов гүрэндэ тушаагдаха эрье хонидоо зунай сагта шадамараар бэлшээн таргалуулжа, тус бүриень 50 килограммһаа дээшэ шэгнүүртэй болгоо юм.

Һаалишаднай бүришье һайн үрэ дүн түйланхай. Жэшээлхэдэ, Хара-Убусунай һаалиин фермэ (даагшань И. Т. Убугунов), энэ жэлдэ бүхыдөө 4708 центнер һү һааха даабаритай аад, мүнөө ноябриин 5-най мэдээгээр, 5100 гаран центнер сагаан эдеэ абаад байна. Тус фермын түрүү һаалишан, КПСС-эй гэшүүн Марта Гармаева жэлэй үнгэрһэн арба һарын туршада даажа байһан 20 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө 2700 шахуу килограмм һү һааһаа. Мүн үнинэй һаалишад Елена Мухолзоева, Намсалма Гармаева гэгшэд түрүү нүхэрһөө тиимэшье ехэ гээгдээгүй.

Агуу Октябриин һайндэрэй урда тээхи социалис мүрысөөндэ хам оролсон, ажалай вахтада жагсажа, түсэбһөө гадуур һү үшөө ехээр һаахын түлөө фермэ, гүүртэ, һаалишан бүхэн тэмсэн ажаллаа һэн.

Хэнэйшье мэдэһээр, байгша онойнгоо түсэб, уялгые дүүргээл хадаа һанаагаа амарха бэшэ, табан жэлэй түгэсхэлэй жэлдэ бүри һайн үрэ дүн түйлахын түлөө тэмсэхэ байһамнай элитэ. Илангаяа мүнөө малшадай ажалдахи эгээл харюусалгатай хаһа — үбэлжэлгын түлэг эхилээд байхада, адууһа малаа зүбөөр харуулжа, эдеэлүүлжэ, ашаг шэмыень үшөөл дээшэлүүлхын тула һаалишад, малшад, хонишодойнгоо дунда социалис мүрысөө шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэрүүлхэ болонобди.

Механизаторнууд, луговодуудай оролдосотойгоор ажалһанай ашаар колхозой таряалан, сабшалан дээрэһээ бараг һайн ургаса хуряагдажа, адууһа малда эдюулхэ тэжээл яһала ехэ бэлэдхэгдээ. Түсхайлбал, түсэбэй ёһоор 25 мянган центнер үбһэ абаха аад, 37,9 мянган центнер үбһэ хуряагаабди. Хамта 54,2 мянган центнер ороохон тоог дээрэ ороо. Ажахын гурбадахи отделениин тракторна бригадынхид таряалангай гектар бүриһөө 12 центнер ургаса, тиихэдэ Дүрөөн гэжэ 180 гектар газарай га бүхэнһөө 40 гаран центнер шэнисэ хуряагдаа. Суута кукурузашан Иннокентий Гарифуллин харууһалжа ургуулһан 200 гектар газарай га бүхэнһөө дунда зэргээр 185 центнер кукурузын ногоон намаа набша хуряагаа юм. Дүршэлтэй луговод Якон Самойловой хүтэлбэрилдэг звено 150 гектар сабшалангай га бүхэнһөө 23,6 центнер үбһэ абаа. Механизатор Ч. Ю. Банзаракцаевай даадаг оньһожоруулагдаһан звеногой үбһэшэд түсэбэйнгөө ёһоор 2040 центнер үбһэ сабшажа абаха аад, тэрэнээ холо үлүүлэн дүүргэжэ, 2525 центнер үбһэ бэлэдхээ.

Түйлаһан зарим тэды үрэ дүнгөө үшөөл арьбадхан ехэ болгожо табан жэлэй һүүлшын жэлдэ ажахынгаа бүхы һалбаринуудта бүри һайн үрэ дүн түйлаха, шэнэ амжалтада хүрэхын тула бүхы колхозниигуудаймнай шармайн ажаллахань дамжаггүй.

Г. МУНКУЕВ,
Зэдын аймагай «Мир» колхозой парткомой секретарь.

ШЭНЭ ТАСС-һОНИН

АШХАБАДТА СЭРЭГЭЙ ПАРАД БА АЖАЛШАДАЙ ЖАГСААЛ БОЛОБО

АШХАБАД, ноябриин 16. (ТАСС-ай тусхай корр.). Наранай гэрэл тунан ялабхиһан Туркменистанай ниислэл хотын үйлсэнүүд ба талмайнууд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэнхэй. Эндэхи улад зон республикын олон городууд ба тосхонуудһаа ерэһэн айлшадтай хамта хотын гол үйлсэ — Сүлөөгэй проспектдэ үглөөгүүр сугларба. Туркмениин ССР-эй тогтоогдон байгуулагдаһаар, Туркменистанай компартиин эмхидхэгдэһээр 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай һайндэрэй жагсаал эндэ болоо.

Хажуудань СССР-эй, Туркмениин ССР-эй, бүхы союзна республикануудай гүрэнэй тугуудай намилзан далбаһан трибунанууд дээрэ — Туркменистанай компартиин ЦК-гай гэшүүд, республикын Верховно Соведэй депутадууд, революциин, Граждан дайнай ба Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуу ехэ дайнай ветерануудай. Эндэ промышленность ба хүдөө ажахыдахи социалис мүрысөөнэй түрүүшүүл: химигүүд, элшэ хүсэ үйлэдбэрилэгшэд, бүд нэхэгшэд, хлопогшод, малшад — түсэбтэ табан жэлэй даабаринуудай, КПСС-эй XXIV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдэй гүйсэдхэлые шэн зоригто габшагай ажалаараа түргэдхэгшэд гаранхай байба. Тэдэнэй дунда элитэ мэдээжэ эрдэмтэд, республикын соёлой ажал ябуулагшад, союзна республикануудһаа, Москва, Ленинград хотонуудһаа ерэһэн айлшад бии.

Ойн ехэ һайндэртэй дашарамдуулан Ашхабадта ерээд байһан КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленкые сугларагшад альга ташалгаар угтаа. Тэрээнтэй хамта Узбекистанай компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь М. Г. Гапуров. Туркмениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. М. Клычев, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ О. Н. Оразмухамедов, һайндэртэ хабаадаһан делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, Туркменистанай компартиин ЦК-гай бюрогой гэшүүд, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшонор түбэй трибуна дээрэ гараа.

Ашхабадай гарнизоной частьнуудай парадай эхилһые оркестрэй ирагуу аялга соносхон ханхинаба. Сэрэгшэд, мото-сэрэгэйхид, десантнигууд, лётчигууд, хилын харуулшад жэгдэ тэгшэ алхамаар проспект дээгүүр жэрылдэн дабшажа гараба.

Эдэнэй дабшалга гайхамшаг эмхитэй, журамтайгаар үнгэрөө. Эдэнэр — олон тоото залуу сэрэгшэд, дайнда хабаадаһан алдар солото эсэгэнэрэйнгээ уг залгамжалагшад — сэрэгэй ба политическэ бэлэдхэлэй отличнигууд болоно.

Сэрэгэй машинанууд дабшаба. Эдэниие залуу солдадууд, офицернүүд жолоодоно. Хүсэтэ машинануудай дабшалга һүртэй, һайхан байгаа. Мүнөө сагай сэрэгэй техникээр зэбсэгжэһэн сэрэгшэд арадайнгаа — коммунизм байгуулагшадай түйлалтануудые найдамтайгаар хамгаална, совет хүнүүдэй амгалан ажалые хёрхоор сахина.

Проспектын үргэн нэлэнхы, жэгдэ елэгэр талмай дээрэ «50» гэһэн айхабтар томо тоо улаан тугуудһаа бүрилдэн аржына. Һайндэрэй жагсаалые тугшадай суглуулагдамал команда нээбэ. Коммунис партиин, Совет гүрэнэй үндэһэ һуури табигша В. И. Ленинэй дүрэ зураг колоннын түрүү манлайда харагдана. Колонно дээгүүр СССР-эй гүрэнэй туг, Соведүүдэй ороной бүхы аха дүү республикануудай тугууд далбана.

Совет Туркменистанай, урдань хаанта Россин гээгдэнги заха хизаар байһанаа Совет засагай жэлнүүдтэ сэсэглэн һалбарһан республика болошо хизаарай түүхэ сугларагшадай үмэнэ бодото дээрээ дахин харагдахадал гэнэ. Эндэхи ажалшад бүхы совет арадуудай — аха дүүнэрэй мүнхэ хани барисаае алдаршуулан мандуулна.

Бодото түүхын энэ дэбтэр улад зоной урдуур хойно хойноһоо ирагдан харагдаба. Проспект дээгүүр морито улаан сэрэгшэдэй колонно дабшан гаража, граждан дайнай жэлнүүдтэ Совет засагай түлөө тэмсэгшэдэй габьяата хэрэгүүдые элирхэйлэн харуулна. Ажалшадай түрүүшүүлэй колонные трибунанууд альга ташалгаар угтаба. Тэрэнэй зэргэнүүдтэ «алтан ойгоо» шэнэ илалта амжалтануудаар тэмдэглэһэн республикын ажалшадай баярай рапорт бэшэгдэһэн мэтэ болоно. Таряанай тарган боолтонууд, дун сагаан хлопогой дорюун эшэнүүд, нефтиин ба газай аранганууудай томо македүүд, торгон утаһатай ээрсэгүүд, предприятинуудай хүдэлмэришэдэй ойрын зорилгонууд тухай хөөрэһэн транспарантнууд ба уриянууд жагсаалшадай зэргэнүүд дээгүүр харагдана.

Сэнхир пулаадуудтай, ялалзаһан костюмуудтай басагадай колонно трибунануудай урдуур гараба. Кара-Кумай каналай уһан проспект дээгүүр билтарһан мэтээр үзэгдэнэ. Урдань элһээр хушагданхай, үрэжэлгүй хооһон тала байһан дайда дээгүүр домог суудa орогшо гайхамшаг мүрэн совет хүнүүдэй баатар гараар урадхуулагдаа. Совет ороной бүхы арадууд Туркмениин олон мянган гектар таряалангые үрэжэл түгэс уһа шиигээр үндалуулхадань туһалаа.

Республикын хүгжэн һалбархын, бүхы совет хүнүүдэй зол жаргалтай байхын, дэлхэй дээрэ амгалан байдалай батажан мандахын тула саг үргэлжэ оролдолго гаргагадагайнь түлөө Ленинскэ Коммунис партида, тэрэнэй Центральна Комитедтэ, нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй КПСС-эй ЦК-ай Политбюродо Туркменистанай ажалшадай мэдүүлһэн үнэн зүрхэнэй баяр баясхалангай үгэнүүд транспарантнууд дээрэ бэшээтэй.

«КПСС-эй XXIV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлэе!» гэһэн үгэнүүдтэй мантан томо панно һайндэрэй жагсаалые түгэсхэбэ.

Совет Узбекистанай ажалшад Ленинскэ партияа тойрожо нягтаар жагсанхай, коммунизмын суртал бодолдо үнэн байдагаа тодо хурсаар элирхэйлэн харуулаа.

* * *

Туркмениин ССР-эй тогтоогдон байгуулагдаһаар, Туркменистанай компартиин эмхидхэгдэһээр 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан морито-спортивна һайндэр энэл үдэр Ашхабадай ипподром дээрэ болоо. Эрхим моришодой һонирхолтой һорёон урилдаанууд, арадай спортын үзэсхэлэн һайхан наадануд харуулагдаа.

Түбэй ложодо нүхэр А. П. Кириленко, республикын хүтэлбэрилэгшэд, делегацинуудай толгойлогшонор һууба.

НҮХЭР А. П. КИРИЛЕНКО АШХАБАДҺАА БУСАБА

АШХАБАД. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй ЦК-гай секретарь А. П. Кириленко Москвадаа бусахаяа ноябриин 17-до Ашхабадһаа мордоо. Тэрэниие Туркменистанай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь М. Г. Гапуров, Туркмениин ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ А. М. Клычев, республикын Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ О. Н. Оразмухамедов, Туркменистанай Компартиин ЦК-гай бюрогой гэшүүд, Туркмениин ССР-эй тогтооон байгуулагдаһаар, Туркменистанай Компартиин эмхидхэгдэһээр 50 жэлэй ойтой дашарамдуулан Ашхабад ерэһэн союзна республикануудай, Москва болон Ленинград хотонуудай делегацинуудай хүтэлбэрилэгшэд, хотын олонинтын түлөөлэгшэд аэродром дээрэһээ үдэшэбэ.

* * *

Нүхэр А. П. Кириленко тэрэл үдэртөө Москва ерэбэ.

Албанай хэрэгээр аяншалгань дүүрэв

ТБИЛИСИ. (ТАСС). Шри Ланкагай Республикын премьер-министр, оборонын ба гадаадын хэрэгүүдэй министр Сиримаво Р. Д. Бандаранаике Коломбо бусахаяа ноябриин 16-да Тбилисиһээ мордоһон байна. Советскэ правительствын уряалаар, албанай хэрэгээр СССР-тэ ерэһэн юм.

Аэродром дээрэ Сиримаво Р. Д. Бандаранаикые Грузиин ниислэлэй ажалшадай түлөөлэгшэд амаршалаа.

Эндэ сугларагшад хүндэтэ айлшантай халуунаар амаршалалсан таража, аян замдаа золтой һайн ябахыень хүсэбэ.

НЭРЭЭ ХУХАРАНХААР...

ХҮТЭЛБЭРИЛЭГШЫН НЭРЭ ХҮНДЭ

Локомотив-вагон заhабарилгын завод соогоо шэрэм шудхалгын цех бүри hая болотор гээгдэжэ ябадаг бэлэй. Тиигэжэ бүхы заводойнгоо үйлэдбэри хойшо татаха. Энээнэйнь шалтагаан олон hааб даа. Шудхалгын үйлэдбэриин эрхэ байдал нилээд бэрхэтэйшэг байдаг бэлэй. Тиимэhээ хүдэлмэришэд эндэ тогтохогүй. Хүдэлдэг зоной ходол hэлгэжэ байхада, түсэб хаанаhаа дүүргэгдэхэ бэлэй даа.

Хэды нимэшье hаань, тус цехэй ажал заhаха арга боломжын бии байhаниинь арсашагүй. Мүнөө ажалай эрхэ байдал тад ондоо болоо, энэнь тон шухала хэрэг болоно. Мүн тус коллективтэ хүмүүжүүлгын хүдэлмэри hайжаруулhан, хүтэлбэрилэгшэдэй үүргэ дээшэлүүлhэн ушар хадаа түсэбэй дүүргэлтэдэ ехэ түлхисэ боложо үгөө.

Тус заводто хори гаран жэлдэ хүдэлhэн үнинэй хүдэлмэришэн, коммунист А. С. Тапхаевые партком цехэй хүтэлбэрилэгшөөр дурадхаа hэн. Дуршэл ехэтэй Аркадий Сергеевич хүдэлмэришэдтээ үгээ ойлголсожо шададаг хүн байгаа. Хүдэлмэришэдэйнгөө хэлэhэн hанамжа, дурадхал анхаралтайгаар шагнажа шададаг, тэдэниие харaадаа абалсадаг туладаа коллективэй гээгдэлэй hабагша олобо. Нүхэр Тапхаев эмхидхэлэй ба хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие таарaлдуулан ябуулдаг, үйлэдбэриие ударидаха гээшые хүн зониие ударидалга мүн гэжэ харадаг байна. Ямаршье түсэб дүүргэхын түлөө тэмсэл хүнүүдэй хүсэл оролдолгоор туйлагдадаг гээшэ.

Хэды сүлөөгүй байгаашье hаа, А. С. Тапхаев хүдэлмэришэдтээ үнэн сэдьхэлhээ хөөрэлдэхэ сагаа оложо ядадаггүй. Хүн зонтой дуугаралсахадаа, зандарха, ноёрхохо гэжэ байхагүй, хүндэ анхаралтайгаар хандаха, хэрэгтэй болоо hаань, туhаламжа үзүүлхэ, нүгөө талаhаа өөhэдтөөшье, сугтаа хүдэлдэг хүнүүдтээшье эрилтэ ехэтэй. Юрэнхыдөө, ажал дээрээ hайн эрхэ байдал тогтоожо шададаг—иимэ хүтэлбэрилэгшэ юм. Мүнөө шэрэм шудхалгын цех гүрэнэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэдэг, түсэбhөө гадуур продукци үгэдэг болонхой. Тус цехэй коллективтэ hайн хубилалтын болоhон ушарта тэрэнэй начальник А. С. Тапхаевай шадамар хүтэлбэриин аша үрэ яhала бии гэжэ заводой партийна организаци тоолодог юм.

Ажахын, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри зохилдуулан эрхилдэг хүтэлбэрилэгшэд манай республика дотор олон. Предприяти, ажахы бүхэндэ, организаци болон эмхи зургаанууд бүхэндэ иимэ хүтэлбэрилэгшэ бии юм. Эдэнэрэй шадамар ажалай—коллективтээ ажалай hайн «уларил» байгуулжа шадаhанай ашаар ямаршье бэрхэшээл дабагдадаг, урдаа табигдаhан зорилгоёо бэелүүлжэ шададаг байна.

Мүнөө жэлдэ Түнхэнэй аймагта сагай уларил бэрхэшээлтэй байгаа. Хура бороон ходо орожо, хуряалгын хүдэлмэри хойшо татадаг байба. Иимэ эрхэ байдалда ургасаяа саг соонь hайнаар хуряажа абахын тулада ажахын хүтэлбэрилэгшэд ажалаа шадабаритайгаар ябуулха ёhотой байгаа. Иигэжэ шадаhан газарта хуряалгын хүдэлмэри саг соогоо дүүргэгдээ. Жэшээнь, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшээр А. С. Иринчеев олон жэлдэ хүдэлжэ байна. Ургаса хуряалгын үедэ энэ хүтэлбэрилэгшын ажалай үдэрые хэмжэхын аргагүй бэлэй. Энэ хүн үдэр бүри зонтоёо сугтаа ажаллаа. Ажалшадай дунда политическэ хүдэлмэри ябуулдаг шадабаринь илангаяа тобойсо харагдадаг байба. Хуряалгын сүлөөгүй саг мүнөө дүүрэнхэй, колхознигуудшье, хүтэлбэрилэгшэньшье ажалаа hайнаар дүүргэhэндээ баяртайнууд.

Мүнөөнэй эрхэ байдалда коллективэй гэшүүдые хүмүүжүүлхын түлөө хүтэлбэрилэгшын харюусалга улам ехэ болонхой. Энэньшье ойлгосотой. Политическэ хүдэлмэриин муу байhан газарта ажалай журам баhал муу байдаг ха юм даа. Хэды нимэшье hаань, түсэбэй дүүргэлтын түлөө бүхы толгойгоороо харюусагдаха, хүн зониие хүмүүжүүлгын түлөө ондоо хүн харюусаха гэhэншүү бодомжотой ажахын хүтэлбэрилэгшэд үшөөл дайралдаhаар.

Барилгые механизацилгын управлениин участогай начальник байhан Мирошниченко уялгаяа техническэ талаhаань лэ харадаг, хүнүүдые хүмүүжүүлхэ гээшые тоодоггүй байhан юм. Хүнүүдэйнгээ дунда хөөрэлдөөшье хэдэггүй, тэдээнhээ таhаранги байдаг бэлэй. Тиин энээнhээнь юун hайн үрэ дүн байха бэлэй даа: коллективынь «бутаржа» эхилээ. Партийна бюро хэдэн удаа hануулга хэhэн, энэ байдалаа заhаха хэрэгтэнь Мирошниченкодо туhалhан байгаа. Хэдышье тиигээ hаань, тэрэ хүниинь өөрынхеэрээл байдаг бэлэй. Теэд яахаб. Тушаалhаань сүлөөлхэ гэhэн шиидхэбэри гаргаха баатай болоо hэн. Хэрбээ үе сагай эрилтэдэ харюусамаар. хүн зонтоёо hайнаар хүдэлөө hаань, иимэ юумэн болохогүй hааб даа.

Хүтэлбэрилхы албатанай хүмүүжүүлхэ жэшээ тухай хэлэхэ зуураа, коммунист Бальжановай хэрэг hанаанда ороно. Юуб гэхэдэ, партиин райком энэ хэрэг хаража үзэхэдөө, тус коммунистда туhалха, алдууень мэдэрүүлхэ гэжэ оролдоhон байгаа. Тиин энэнь хиидэ hалаа гэхын аргагүй. Гээшье hаа, нүхэр Бальжанов гансата заhаршоогүй hэн бэзэ.

«Улаан Туяа» совхозой директор, КПСС-эй гэшүүн Д-Д. А. Бальжановай хэрэг партиин Яруунын райкомой бюро дээрэ үнгэрэгшэ жэлэй ноябрь соо табигдаа hэн. Юун болооб гэхэдэ, архи ехээр уугаад, энэ хүн нэгэ hууринда наншалдаа гаргаа, элдэб хараал хэлээ hэн ха. Энээнэйнгээ түлөө донгодолгодо хүртөө. Энээнэй hүүлээр бэеэ татаха юм hааб даа. Теэд тиигээгүй, харин архияа уужа үргэлжэлүүлээ, үнгэрхэдөө ажалдаа hогтуугаар ерэдэг, мүн лэ наншалдаа гаргадаг байба. Тиигэхэдэнь байгша оной август hара соо партиин райкомой бюро дээрэ хоёрдохёо энэ хүнэй ябадал хаража үзэгдэбэ. Тиигэжэ нүхэр Бальжановта шанга донгодолго соносхоод, учетно карточкадань бэшэхэ гэhэн шиидхэбэри абталай.

Эндэ нэгэ иимэ асуудал табилтай: залуугай охин соогуур түргэдэhэн хэрэг гү, али энэнь алдуу гү? Бэшэ даа. Миин лэ бэеэ hула табиhан ушар, партийна организацинуудай, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй зүгhөө кадрнуудтаа эрилтээ hуладхаhан ябадал болоно гэжэ тэмдэглэлтэй.

Хүнүүдтэ эрилтэ шангадхаха тухай эндэ хэдэн үгөөр тогтолтой. Юуб гэхэдэ, коммунист Бальжановай хэрэгые партийна эхин организацидаа огтолон зүбшөөгүйнь гайхалтай. Энэ хүнэй ябадал тухай хөөрэлдэжэ, ёhото партийна сэгнэлтэ саг соонь үгөө hаань, баhа ондоо байха бэлэй. Тиигээгүй хадаа, тус партийна организацида юумые партийна ёhоор сэгнэхэ хэрэг hулашаг гээшэ гэжэ хэлэлтэй.

Партиин Советскэ райкомой hая үнгэрhэн пленум дээрэ энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаба. Череповецкэ металлургическа заводой хүтэлбэрилэгшэд, инженернүүд, технигүүдэй коллективэй гэшүүдые суртал бодолой талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ хабаадаха тухай КПСС-эй ЦК-гай тогтоолой бэелүүлэгдэжэ байhан тухай асуудал тус пленум дээрэ табигдаhан байна. Партийна зарим организацинууд партиин гэшүүдтэ эрилтээ hуладхана. Илангаяа республикын управлениинүүд, захиргаанай газарнууд болон эмхи зургаануудай партийна зарим организацинуудта энэ шүүмжэлэл хабаатай. Совхозуудай трестын экономист Б. Л. Цыбенов «Байгал» гостиницада ороод, элдэб эсын ааша гаргаа гээд элидхэл соонь тэмдэглэгдээ. Мүн Буряадай барилгын управлениин тушаалта хүдэлмэрилэгшэ Л. И. Черепанов иимэрхүү ааша гаргаа. Эдэ жэшээнүүд юу харуулнаб гэхэдэ, хүтэлбэрилхы эдэ албатанай муу ябадал харуулхаhаа гадна, мүн ажалладаг коллективүүдээ бузарлаhан ушар гэжэ харагдаха байна. Хүнүүдые хүмүүжүүлхэ, архи ууха ябадалтай өөhэдөө тэмсэхэ ёhотой уладууд аад, харин өөhэдөө муу жэшээ харуулна бшуу. Жэшээнь, судна бүтээлгын заводой караулай начальник И. И. Лыгин, «Забайкаллес» комбинадай проектнэ конструкторска бюрогой начальник байhан А. Д. Доболов, лесотехникумэй үйлэдбэриин hуралсалай мастер Ж. Ж. Арьяин болон бусад мүн лэ архи ехээр ууhан, элдэбээр аашалhан байна.

Череповецкэ металлургическа заводоор абтаhан КПСС-эй ЦК-гай тогтоолые бэелүүлхэ хэрэгтэ партийна зарим организацинууд hаналаа ехээр табидаггүй байна. Энэ тогтоол бэелүүлхэ тухай асуудал зүбшэн хэлсэхэдээ, КПСС-эй обкомой бюро дээрэ Буряадай барилгын управлениин партийна организациин хүдэлмэри шүүмжэлэгдэхэ ёhоороо шүүмжэлэгдээ hэн. Коллективэй гэшүүдые үзэл бодолой талаар хүмүүжүүлхэ хэрэгэй түлөө барилгын управлениин хүтэлбэрилэгшэд болон партийна организациин харюусалгые дээшэлүүлхэ гэжэ партиин обкомой бюрогой тогтоол соо тэмдэглэгдээ hэн.

Ажахын хүтэлбэрилэгшэ гээшэ ехэ эрхэтэй хүн, нүгөө талаhаа партиин, гүрэнэй, арад зоной үмэнэ мүн лэ айхабтар ехэ харюусалгатай хүн болоно. Хүтэлбэрилэгшын ажал хүндэтэй, тэрэнэй үүргэ болон hууринь тон ехэ байна. Хүн зониие үзэл бодолой талаарнь хүмүүжүүлжэ шадаха, тэдэниие бэеэдээ хандуулжа шададаг хүтэлбэрилэгшэдые В. И. Ленин үндэрөөр сэгнэдэг бэлэй.

Хүтэлбэрилхы албатанай хүмүүжүүлхы уялгадань манай парти илангаяа ехэ анхарал хандуулдаг байна. Белоруссиин партийна организацяар абтаhан КПСС-эй ЦК-гай тогтоол соо энээн тушаа иигэжэ хэлэгдэнэ: «Ажахын, соёлой байгуулалтын, уласхоорондын байдалай гол шухала асуудалнууд тушаа партийна, совет хүдэлмэрилэгшэдэй эдэбхитэдтэ, үргэн ниитэ ажалшадта мэдээсэл хүргэхэ хэрэгтэ, пропагандистнуудай, лекторнүүдэй, элидхэлшэдэй, политинформаторнуудай, агитаторнуудай семинарнуудай хүдэлмэридэ Белоруссиин партийна комитедүүдэй, гүрэнэй органуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудай заабол хабаададаг байhан ушарые КПСС-эй ЦК hайшаагаа».

Совет хүтэлбэрилэгшэ хадаа манай орондошье, хилын саанашье хүндэтэй болонхой гээшэ. Энээнhээ жэшээ абана, hажааха гэжэ оролдоно. Энэ үндэр нэрэеэ үйлэдбэриин хүтэлбэрилэгшэдэй дээрэ үргэжэ ябаха байhандань hэжэг байхагүй.

В. ОРЛОВ.

ОЛЗОТОЙ ОМОГТОЙ БУСАНА

Үбэлэй янгинама хүйтэндэ, hалхи шуурган соогуур нуур, далай дээрэ гаража, мүльhэн дороhоо загаhа олзоборилхо гээшэ бэлэн хэрэг бэшэ. Эндэ hадамар бэрхэ зон хэрэгтэй. Баргажанай аймагай «Путь Ленина» колхозой Александр Кириллович Кирпичёвой хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд эгээл тиимэ хүнүүдэй тоодо оролсоно. Тэдэнэр мүльhэн дороhоо загаhа барижа hая эхилбэшье, түрүүшынгээ үдэрhөө олзотой бусана. «Юhэдэхи табан жэлэй, тодорхойлхы жэлэй түсэбые бэлзорhoo урид дүүргэхэбди» гэhэн социалис уялгаяа бэелүүлэн, тус бригадын гэшүүд 1974 онойнгоо түсэб мүнөө дүүргээд байна.

Тиихэдэ «Байкалец» совхозой Александр Иванович Молчановай бригада Тулууга нуурай мүльhэн дороhоо 72 центнер загаhа барижа, ноябрь hарынгаа түсэб 22 центнерээр улүүлээ. Загаhа олзоборилдог колхозуудай загаhашадай бригадануудай хоорондохи социалис мүрысөөн үргэлжэлhөөр.

Тэрэшэлэн Баргажанай адагай комбинадай загаhашадай бригаданууд ажалдаа эрхим амжалтануудые туйлана. Жэшээлхэдэ, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденто И. Н. Малогрошевой бригада загаhа түрэндэ тушааха жэлэйнгээ түсэб байгша оной апрель hарада дүүргэнхэй юм. Мүнөө тэрэнэй бригада 1976 оной түсэбөөр ажаллана.

А. МАЛЫГИН,
манай штатнабэшэ корр.

АЖАЛША МАЛША БУ...

Тойроод саhан дуулгата шобхо үндэр оройтой хадануудаар хүреэлэгдэhэн Обоото гэжэ газарта ошобо. Тнай, уулын хормойдо оршодог малай ута байра, малшадай байдаг гэр тэбхын харлажа харагдаха. Эндэ үнинэй үхэршэн Дари Дмитровагай харууhалдаг 140 гунжан үбэлжэжэ байнхай.

Анханда залуу мал адуулдаг байhанаа энэ намарhаа хойшо туталлаха гунжануудые даажа абаhан Дари хүгшөөдэй hүрэг малаа үбэлэй хүйтэндэ турaангүй ондо оруулхын тула нилээд оролдоно. Тэрэ үдэшэ, үглөөниинь гунжануудтаа шэмэтэй үбhэ, зеленко эдюулээд, үдэрэй дулаанда хагда элбэгтэй бэлшээридэ абаашажа манана.

— Урдандаа hубай мал харууhалагша hэм. Мүнөө жэл гунжадые туталлуулжа туршахамни. Өөрөө үни пенсидэ гаранхай хүм. Юрэдөө хүбүүд, басагадаараа хамта хүдэлмэри хэлсэжэ байгаагүйдэ аргагүйл байна. Заажа үгэхэ, hургахаhаа эхилээд, хэхэ ажал олдоггшо, — гээд Дари Дмитрова ярина.

Энэ эхэнэрэй хүбүүд, басагадынь булта «Улаан Аха» колхоздоо ажалладаг юм. Ехэ хүбүүн — Саввань үнинэй үхэршэн, эжытэйгээ сугтаа ажаллана. Харин Сандагынь баhал малшанаар хүдэлдэг. Тиихэдэ Володинь барилгашан, Ямбу басаганиинь hаалишан юм. Байгша ондо Дари хүгшэнэй Ямбу хайнаг үнеэн бүриhөө 1000 килограмм hү абажа, даажа байhан 20 үнеэнhээ 20 тугал түлжүүлжэ, жэлэйнгээ түсэб 9 hарада сүм дүүргэнхэй.

Мүнөө Дари хүгшэнэй хүбүүд, басагад туйлаhан амжалтаяа улам арьбадхахын түлөө оролдоно.

Д. ДУГАРОВ,
хүдөө бэшэгшэ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: Обоотын гунжадай гүүртэдэ. Үхэршэн Дари Дмитрова Ямбу басагантайгаа.

Авторай фотонууд.

Ахын аймаг.

АРАДАЙ ХИНАГШАД ШАЛГАНА

Ошурково тосхонhoo тиимэшье холо бэшэ, үргэн жалгын үбэртэ тугалай хоёр, үхэрэй нэгэ байра бии юм. Тэндэ Улаан-Үдын аймагай «Пригородный» совхозой комплексно гурбадахи бригадын hаалиин 140 үнеэн, 120 тугал байдаг.

Хүйтэржэ эхилhэн hаяын нэгэ үглөөгүүр тус фермэ дээрэ арадай хинагшад ерэбэ. Тэрэнэй дунда hаалишан Любовь Гавриловна Овчинникова, КПСС-эй гэшүүн, амаралтада гараhан Михаил Андреевич Аносов, совхозой арадай хинагшадай гол бүлэгэй түрүүлэгшэ, ажахын главна ветврач Виктор Александрович Алаков гэгшэд байлсаба.

hаалиин фермэ дээрэ малай үбэлжэлгын ямараар үнгэржэ байхые арадай хинагшад шалгажа эхилбэ. Тэдэнэй hонирхоон юумэн олон: малай байра хэр дулаан бэ, үнеэд, тугалнуудта хэды шэнээн тэжээл үгтэнэб, фермэ болон тугалай байра дээрэ үдэр журам зүбөөр сахигдана гү гэхэ мэтэ. Арадай хинагшад hаалишад, тугалшадтай хөөрэлдэнэ, тэдэнэй эрилтэ, гуйлта, ажал хүдэлмэридэнь байгаа дутуу дунданууды бэшэжэ абана...

Шалгалтын үедэ хараhан үзэhэнөө, элирүүлhэн дутуу дунданyудаа арадай хинагшад совхозой дирекцидэ, парткомдо элидхэдэг, гол бүлэгэйнгөө заседани дээрэ харадаг, шухала хэмжээнүүдые абхуулна. Мүнөөшье шалгагшад олон юумэ элирүүлбэ.

Энэ жэлдэ совхоз ниитынгээ адуу мал тэжээлээр муу бэшээр ханганхай. Совхоздо 6855 центнер үбhэн, 15 мянган центнер силос, хэдэн зуун центнер зеленко бэлдэгдэhэн байна. Эды шэнээн тэжээл колхоздо хэрэглэхэдээ бэлдэгдэhэнэй байгаа гэхэ гү, али hэлдэнгдонхойhoo үбhэн хоёр дахин, силос нэгэ хахад дахин, ехээр бэлдэгдэбэ.

Адуу малнай гуйсэд хүрэхэ тэжээлтэй гээд зарим малшад тэрэнэй хайра гамгүйгөөр үрэдэг, сасадаг гэшэ. Тиимэhээ арадай хинагшад тэжээл дүүрэн, аша үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ асуудалда анхаралаа хандуулаа. Фермэ бүхэндэ тэжээл бэлдүүлхэ түхеэрэлгэнүүдые, hолоомо харшэхэ машинануудые табюулаа. Улаан-Үдын пивын заводhoo ерэhэн бурдууг үнеэд, тугалнуудта хэмтэй, гамтайгаар үгүүлдэг болгоо.

Совхозой арадай хиналтын бүлэгтэ үүсхэл, оролдосотойгоор хүдэлдэг эдэбхитэн үсөөн бэшэ. Тэдэнэй зарим нэгэнэй нэрэ дурдаа hаа, теплицын комбинадай слесарь В. Я. Стариков, гахайн байрын кочегар И. К. Славкин, теплицын хүдэлмэрилэгшэд Н. Г Власевская, Ольга Рудик, ветеринарна техник В. Н. Батышева, бухгалтер В. Ф. Ефимова, hүнэй фермые даагша М. К. Шелапугина болон бусад болоно.

Тус ажахын гурбан отделенидэ арадай хинагшадай бүлэгүүд байгуулагданхай, томо фермэ, гүүртэнүүдтэ арадай хинагшадай пост бии болгогдоод, малай үбэлжэлгэ эмхитэйгээр үнгэрхэ, ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ асуудалда анхаралаа хандуулжа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Пригородный» совхозой арадай хинагшадай гол бүлэгэй түрүүлэгшэ, ветврач В. А. Алаков (зүүн гарhаа) болон арадай хинагшад Л. Г. Овчинникова, М. А. Аносов гэгшэд hүнэй фермые шалгажа байха үедөө.

О. БЕРЕЗКОВ.
Авторай фото.

ҮШӨӨ ДАХИ... ҮРЭhЭН ТУХА...

Намарай hүүл—ноябрь hара хахадлажа, газаа шэмэрүүн хүйтэн үбэлэй шэнжэ эли мэдэгдэхээр болобо. Тиин үнгэрhэн 15 хоногой туршада республикымнай колхоз, совхозууд ороhо тарянай үрэhэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ хүдэлмэрээ таhалдуулангүй ябуулжа, I—II классай шанарта хүргэгдэhэн хүрэнгэ нёдондонойхиhoo ехээр бэлэдхэжэ абаа. Жэшээлбэл, жэл бүри ороhо тарянай тогтууритай баян ургаса хуряадаг Улаан-Үдын аймагай «Маяк» «8-е Марта» колхозууд энэ hарын ехээр бүхы үрэhээ hайн шанартайгаар сэбэрлэжэ, ургаха шадалынь шалгажа тодорхойлhон байна. Үрэhэ хүрэнгээ сэбэрлэжэ хааха хүдэлмэрээ хамагhaa урид дүүргэhэн дурсагдагша ажахынууд бүхы хүрэнгынгөө 95 процентые эрхим шанарта хүргөө. Мүн Мухар-Шэбэрэй аймагай «Родина», Хяагтын аймагай «Родина», Бэшүүрэй аймагай «Победа» колхозууд үрэhээ түрүүлэн сэбэрлэжэ, бүхыдөө амбаарлагдаhан хүрэнгынгөө 80—90 процентые I—II классай шанарта хүргэhэн байна. Эдэ ажахынууд үрэhэ хүрэнгэ сэбэрлэхэ хүдэлмэрээ hайнаар эмхидхэhэн, тусхай звенонуудта даалгаад, эрхим шанартай үрэhэ бэлэдхэhэнэйнь түлөө урмашуулха гурим зохёоhон юм. Тиимэhээ үрэhэ хүрэнгэ сэбэрлэжэ амбаарлаха ажалынь хүйтэнэй эхилхэhээ урид дүүргэгдэбэ бшуу.

Гэхэтэй хамта үнгэрhэн энэ хугасаа соо бүхы аймагуудай ажахынуудай үрэhэ сэбэрлэхэ хүдэлмэрээ эмхитэй hайнаар ябуулаа гэхын аргагүй. Тусхайлан хэлэбэл, Захааминай, Прибайкалиин, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Түнхэнэй, Хяагтын аймагуудта сэбэрлэгдэхэ, илгагдаха, эрхим шанарта хүргэгдэхэ үрэhэ хүрэнгэ горитой ехэ үлөөд байнхай. Зэдын аймагай «Коммунизм» колхоз (ахамад агрономынь Тапхаров) бүхы 18500 центнер үрэhэнэйнгөө дундаhаа оролдоо 2500 центнерые сэбэрлэжэ илгаа. Тиихэдэ Мухар-Шэбэрэй аймагай «Одон» совхоз (ахамад агрономынь Базаров) бии хүрэнгынгөө дүрбэнэй нэгэ хубиие сэбэрлээд, оролдоод 270 центнер үрэhэнэй шанар элирүүлhэн байна.

Гадна, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхоз (ахамад агрономынь Павлов), «Скотопром» трестын Михайловкын, Хамнин совхозууд баhал тоогүй ехэ оронхой. Эдэ ажахынуудта бүхы үрэhэнэйнгөө миил хахадынь сэбэрлэгдэжэ, тарилгын шанарта хүргэгдэбэ. Мүн «Птицепром», «Свинопром» трестнүүдэй совхозууд үрэhэ хүрэнгэ бэлэдхэхэ хүдэлмэрээ хүрдадханагүй. Жэшээлбэл, Саяанай совхозой III отделени 4080 центнер үрэhэнэйнгөө нэгэшье центнерые сэбэрлээгүй, илгаагүй мүртөө, 300 центнер... Дурсагдагша ажахынуудта тэрэнэй тоог дээрэхи ажа-

лынь муугаар эмхи...
бүтээсэ ехэтэй онь...
на, түхеэрэлгэнүүды...
хүсэндөө хүдэлгэгдэ...

Тэрэшэлэн зарим... нуудай агрономууд... үрэhэнэйнгөө шанар... хойлуулхые яаран... минспекциин хүдэл... дые хүлеэжэ hууhаар...

Үрэhэнэйнгөө тар... сэбэрлэжэ илгаагүй... рээхэн хадагалжа а... рэнгээ бог буртагтай... гутаажа байна. Тоол... Түнхэнэй аймагай «М... хоздо сэбэрлэжэ а... тарянайнь 1200 ц... тарилгын шанарта ү... гэгдоогүй, мэхиин... hалгаагдаагүй бай... «Прибайкальский» 2500 центнер горох... тай холисолдожо... Энэ ушар юунhээб г... дэхеэр, сэбэрлэгдэhэ... ниинь hайнаар ха... гүй, тоог дээрэхи... дынь бог буртагhаа, шоройhoo саг дар... дэнэгүй. Энээнhээ... гансашье бог бурта... солдоно бэшэ, мүн... үрэhэн ешмээнтэй г... рохтой холисолдоно...

Республикын ... hаа гадна, таряа т... даг пунктнуудта үрэ... сэбэрлэжэ илгаха ... муу ябана. Жэшээл... таряа тушаан аба... ажахынуудай тушаа... хи, хоёрдохи репроду...

ДҮЛЭТЭ ҮГӨӨРӨӨ, ҮЛЬГЭР ЖЭШЭЭГЭЭРЭЭ

Петр Георгиевич Олиферов — агитатор юм. Тэрэ үдэр бүри хөөрэлдөө хэхэ дэлгэрэнгы түсэб сүүмхэ соогоо хээд ябадаг хүн бэшэ. Газетэ, журнал соо уншаhан hонирхолтой статья, радиогоор шагнаhан мэдээсэл агитаторай хөөрэлдөөнэй темэ боложо үгэдэг бшуу. Сугтаа ажалладаг хүнүүдынь hанаhан, ойлгожо ядаhан юумэеэл агитатортаа хөөрэхэ, асууха, тодорхойлхо гэжэ оролдодог. Агитатор Петр Георгиевич залуушуулда зүбшэл заабари үгэхэ, тайлбарилха гэжэ ходоодо оролдожо ябадаг юм.

Иимэ нэгэ жэшээ дурдахада болоно ха. Новороссийск хотын сүлөөлэгдэhөөр 30 жэлэй ойтой дашарамдуулан, Эсэгэ ороноо хамгаалгын агууехэ дайнай үедэ нэгэ полкдо алба хэhэн дайшалхы нүхэдтэйгөө КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Леонид Ильич Брежнев уулзаба гэhэн мэдээсэлэй газетэдэ толилогдомсоор, агитатор Петр Олиферов нэгэ цех соо ажалладаг хүнүүдтээ ошожо, Совет гүрэнэй хүшэр хүндэ жэлнүүд тухай хөөрэжэ үгэhэн байна. Совет Эхэ ороноо, тэрэ тоодо Новороссийск хотые баатарлигаар хамгаалагшад манай мүнөөдэрэй ажабайдалай түлөө тэмсээ гэhэн тобшолол хэхэдээ, совет арадай гэгээн hайхан ерээдүй—коммунизм зохёон байгуулха хэрэгтэ бидэнэр хүсэ шадалаа, эрдэм шадабаряа хайрлангүйгөөр ажаллаха ёhотойбди гэжэ зааба. Ушар тиимэhээ залуушуул ажалай журам hайнаар сахиха, ходоодо hэргэлэн байха ёhотой гэжэ хэлээ бэлэй. Гэхэтэй хамта мүнөө үеын агуу барилга—БАМ бүхы совет орондо хэды ехэ удха шанартайб гэжэ тодорхойлоо. Манай заводой коллектив энэ барилгын захил — баржанууд ба катернуудые болзорhoонь урид дүүргэхын түлөө оролдоно гэжэ хэлэhэниинь бүришье урматай байба.

Петр Георгиевич дүлэтэ үгэнүүдээрээ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулхаhаа гадна, өөрынгөө талаhаа бодото коммунистын үльгэр жэшээ харуулха гэжэ эрмэлзэнэ. Коммунист Пётр Олиферов дээдэ гарай токарь юм. Тэрэ ходоодо эрхим дүнгүүдые туйладаг.

Заримдаа эб найрамдалай программа тухай хэлэхэ үедэнь социалис зоори гамнаха, электрын элшэ хүсэ болон бусадшье зүйлнүүдые алмаха тухай хөөрэлдөөн гарадаг. Энэ шухала асуудалые агитатор залуу хүдэлмэришэдэй анхаралаа хандуулхаар, тэсэмгэйгээр тайлбарилдаг байна.

Мүнөө Петр Георгиевич цехэй партийна организациин секретарь В. Т. Шигаевтай, профсоюзай цеховой комитедэй түрүүлэгшэ В. С. Мордвинтай хамта 9-дэхи табан жэлэй түсэбүүдые болзорhoонь урид дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө яажа эмхидхэхэ тухай хэмжээ ябуулгануудые хараалжа байна.

Өөрөө П. Г. Олиферов мүнөө 1975 оной январь hарын түсэбөөр ажаллана.

Агитатор П. Г. Олиферов агитаторнуудай семинарнуудта найдажа ябадаггүй хүн юм. Тэрэ өөрөө ходоодоо бэлэдхэлтэй, хүнүүдтэй хөөрэлдэхөөр эрмэлзэнхэй ябадаг.

Агитатор хадаа мүнөө ажалшан бүхэндэ үдэр бүри нүлөөгөө үзүүлжэ, тэдэнэй hайн hайхан хэрэгыень дэмжэдэг hурган хүмүүжүүлэгшэ мүн. Агитатор, коммунист Петр Георгиевич Улаан-Үдын судна заhабарилгын завод соогоо энэ хүндэтэ даалгабаряа нэрэтэй түрэтэйгөөр абажа ябадаг хүн гээшэл даа.

П. СКРИПКИН,
манай штатнабэшэ корр.

НОЯБРИИН 19—РАКЕТНЭ СЭРЭГЭЙ БА АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭР

ХЭЗЭЭДЭШЬЕ БЭЛЭН

ЭСЭГЭ ОРОНОО хамгаалгын Агуухэ дайнда туйлагдаhан Илалтын 30 жэлэй ойн hайндэрэй улам ойртожо байhан үедэ совет арад, тэрэ тоодо Зэбсэгтэ Хүсэнүүд энэ ...лдэ ракетнэ сэрэгэй ба артиллериин үдэрые тэмдэглэжэ байна.

Энэ илалтада хүргэhэн зам хүнгэхэнөөр гаталагдаагүй юм. 1.418 үдэр ба hүни соо хэмжүүрэйнгээ талаар ...эгдөөгүй ехэ тулалдаан ...оложо, империализмын ...эл ехэ хүсэн байhан Германиин фашизм үй бута сохигдоо hэн. Коммунис партиингаа хүтэлбэри доро совет арад Агуухэ Октябриин илалтануудые хамгаалжа, фашизмын дарлалтаhаа бүхы дэлхэйе аршалhан гээшэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй туйлаhан ...лотомо илалтануудта артиллериин аша габьяа ехэ юм. Манай артиллериин сэрэгшэд үнгэрhэн дайнда түрэл партидаа, Эхэ орондоо ...бэришэгүй үнэн сэхэ байжа, олоороо баатаршалга, нугаршагүй шэн зориг харуулhан.

* * *

ДАЙНАЙ түрүүшын үеын оборонын эрхэ байдалда үнгэргэгдэhэн тулалдаанай үедэ ондоо түрэлэй сэрэгүүдтэй хамта дайсанда айхабтар шанга сохилто үгэжэ, тэрэнэй танкова арминуудай добтолхы хүсые ехээр ...даргаа hэн. Оборонын, ...ри добтолгыншье үедэ дайсанай оборонын түрүү линиые бута сохилгодо, гол мүрүүдые гаталха, дайсанай ...эргүүдэй ехэ бүлэгүүдые ...рээлэн усадхаха ябадалда артиллери хадаа буудалгын гол хүсэн байhан.

Немец фашистнуудай танкнуудтай совет артиллеристнүүдэй хэhэн тэмсэл Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай түүхэдэ шэн зоригто баатаршалгын хуудаhануудай нэгэн боложо оронхой. Артиллеристнүүдэймнай ...эршэгүй зориг, сухаришагүй тэсэбэри, үндэр шадабари, манай артиллериин буугаудай эрхим hайн шанар дайсанай дабашагүй хэрэм болоо. Москва, Сталинград, Курск тээшэ табигдаhан фашистнуудай танкова армиинууд энэ хэрэмдэ бута сохюулаа.

Москва болон Ленинград шадар, Волго мүрэн дээрэ ба Курскын дүхэригтэ, 1944 оной добтолгын операцинуудта ба дайнай түгэсхэлэй үедэ болоhон тулалдаануудта совет артиллеристнүүд ами наhаяа гамнангүй баатар зоригтойгоор тэмсээ. Совет Армиин алдар солын мүнхэлэй болоhон Берлиниие эзэлхын түлөө тэмсэлдэ ... мянгаhаа дээшэ ехэ буу миномёт хэрэглэгдээ hэн.

Дайнай жэлнүүдэй үедэ манай артиллериин мэргэн буудалгаар дайсанай тон олон сэрэгшэд, 70 мянгаhаа дээшэ танк хэрэгhээ гаргагдаhан ба галдагдаhан байна. Зенитнэ артиллеристнүүд дайсанай 21 мянган самолёт буудан унагаагаа hэн.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнда совет артиллериин туйлаhан элитэ ехэ амжалтанууд дайсанай артиллериhээ гансахан техникэ талаараа hайн байhанаар тайлбарилагдана бэшэ. Эндэ манай бэлиг шадабаритай артиллерийскэ кадрнууд—командирнууд болон сэрэгшэдэй аша габьяа ехэ гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Совет артиллеристнүүд — солдадууд, сержантнууд, офицернүүд болон генералнууд дайшалхы техникээ шадабари ехэтэйгээр хэрэглэжэ, шэн габьяа ба баатаршалга харуулhан гээшэ. Тэдэнэр hүүлшынгээ арга хүсэндэл хүрэтэр тэмсэдэг, тэдэнэй олонхинь Эхэ орондоо, Коммунис партидаа хизааргүй дуратай, үнэн сэхэ байhанаа ами наhанайнгаа хэрэгээр гэршэлэн харуулhан.

Москва шадар болоhон тулалдаанда артиллериин олохон полк ба дивизионууд шалгарhан юм. Майор Ефременко, капитан Алёшкин, полковник Герасимов гэгшэдэй командалhан подразделенинүүд дайсанай танкнуудтай тэмсэхэдээ, гайхамшаг баатаршалга харуулаа. Тэдэнэр фашистнуудай 309 танк үгы хэжэ, артиллерийскэ частьнуудай дундаhаа анха түрүүн гвардейскэ нэрэ зэргэдэ хүртэhэн түүхэтэй.

Совет түрүүшын ракетчигүүд—«катюшануудай» батарейнүүдэй алдар суу, баатаршалга арад зоной ой ухаанда хэзээдэшье мартагдахагүй. Капитан Флеровой командалhан батарей оншо мэргэн буудалгаар фашистнуудые hүрдөөhэн, олоорнь аладаг байгаа. Фашис командовани хайшаншье гэжэ hаань, совет шэнэ бууе заатагүй буляан абаха зорилго сэрэгшэдэйнгээ урда табиба. Нэгэтэ болоhон шанга тулалдаанда дайсад «катюшын» батарейе бүhэлэн хүреэлжэ үрдиhэн юм. Гэбэшье, ракетчигүүд hүүлшынгээ солдат хүрэтэр тулалдаа. Батарейн командир, олонхи сэрэгшэд алуулаа. Амиды үлөөд байhан сэрэгшэдынь буу зэбсэгээ тэhэлэн усадхажа, дайсанай гарта юушье оруулаагүй hэн.

Гвардиин лейтенант Афанасий Шилин үеын үедэ мартагдахагүй баатаршалга харуулаа бэлэй. 1943 оной октябрь hарада Днепровско плацдарм дээрэ хатуу шанга тулалдаан болобо. Лейтенант Шилин урид гараад, буунуудайнгаа снарядуудай тудасые тодорхойлжо байтараа, дайсадай бүhэлэлгэдэ орошоо. Аргагүй болоходоо, тэрэ өөрынгөө байhан газарые ракетнэ буудалга доро заажа үгэhэн. Хажуудань ерэhэн дайсад үгы хэгдэжэ, эзэлээд байhан плацдармнь алдагдаагүй. Үй бута сохигдоhон гэр дороhоо лейтенант олдоо, амиды байhан. Эхэ оромнай алдарта хүбүүнэйнгээ баатаршалгые үндэрөөр сэгнэжэ, Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэдэ хүртөөhэн юм. 1945 оной мартда тэрэ хоёрдохи «Алтан одоор» шагнагдаа бэлэй. Советскэ Союзай хоёр дахин Герой генерал-майор А. П. Шилин мүнөөшье сэрэгэйнгээ алба үргэлжэлүүлhэн зандаа, залуу ракетчигүүдтэ дайшалхы баян дүршэлөө дамжуулан үгэнэ.

Манай арад артиллеристнүүдэйнгээ харуулhан баатаршалгануудые үндэрөөр сэгнэнэ. Дайнай жэлнүүдэй үедэ 1 миллион 600 мянган солдат, сержант, офицер болон генералнууд орден ба медальнуудаар шагнагдаhан, 1.800-hаа дээшэ хүндэ Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдоhон байна. Тэдэнэй дунда ород, украин, белорус, грузин, армян, казах, болон бусад олон арадуудай түлөөлэгшэд бии. Артиллериин 2.100 часть болон соединени орденуудаар шагнагдаhан, 1.200 шахуу подразделени хүндэтэ нэрэдэ хүртэhэн, 515 часть гвардейскэ болгогдоhон байна.

Дайнай үедэ манай артиллериин дүүргэhэн айхабтар шухала үүргые совет араднай үндэрөөр тэмдэглэхэ зуураа, Совет Армиие эрхим hайн буу зэбсэгээр хангаhан артиллерийскэ промышленностиин олон тоото хүдэлмэришэдтэ, эрдэмтэд болон конструкторнуудта гүнзэгы ехэ баясхалан хүргэнэ.

* * *

ДАЙНАЙ дүүрэhэнhээ хойшонхи үе соо манай промышленностиин хүгжэлтын научно-техническэ революциин амжалтын үндэhэ hуури дээрэ оронаймнай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ гүнзэгы ехэ хубилалта хэгдэнхэй.

КПСС-эй ЦК-гай ба Совет правительствын шиидхэбэреэр стратегическэ зорилготой ракетнэ сэрэг байгуулга хадаа Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ хэгдэhэн ехэ хубилалтануудай бодото гэршэ болоно.

Советскэ Союз 1953 ондо дэлхэй дээрэ анха түрүүн атомhаа бүри ехэ хүсэтэй термоядерна буу зэбсэгтэй болоо. Мүнөө Совет Армиин бүхы түрэлэй сэрэг ракетно-ядерна буу зэбсэгээр хангагданхай. hүүлэй жэлнүүдтэ газарай сэрэгэй буу зэбсэгэй хүсэн тон ехэ болоо. Ракетно-ядерна зэбсэгэй шэнэдхэн hайжаруулагдахатай хамта артиллериин юрын хэрэгсэлнүүд мүн лэ хубилгагданхай.

Артиллериин эмхидхэлэй ба хангалгын албанда ехэ хубилалта хэгдээ, дабшаха арга боломжонь ехэ болоо. Мүнөө үеын ехэ буу холо буудаха, автоматна оньhоной хангалгаар онсо шалгарна. Танкнуудые буудаха тусхай залан шэглүүлэгдэхэ ракетнэ снаряд гэхэ мэтэ шэнэ зэбсэг бии. Энэ снаряд ямаршье танкын булад хуягые сүмэ сохихо аргатай юм.

Гэбэшье сэрэгэй техникэ хэдышье ехэ хүсэтэй байг, тэрэниие ашаглаха хүнэй үгы hаа, хооhон түмэр зандаа үлэхэ байна. Манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй ракетнэ ба артиллерийскэ частьнуудай гол хүсэн гэхэдэ, алишье талаараа түгэс бэлэдхэлтэй кадрнууд болоно. Энэ түрэлэй сэрэгшэдэй 70 процентнь дээдэ ба дунда эрдэмтэй хүнүүд. Ушар иимэhээ тэдэнэр мүнөө үеын ямаршье орёо нарин техникэ ашаглажа шадаха байна.

Парти, правительствын саг үргэлжын анхарал хандуулжа байhанай аша туhаар ракетнэ ба артиллериин частьнууд политическэ талаараа болбосоронги, сэрэгэй техникын талаар үндэр мэргэжэлтэй офицернүүдээр хангагдана. Ракетнэ частьнуудай офицернүүдэй 75 шахуу процент инженерно-техническэ бэлэдхэлтэй, бүхы командирнуудай диилэнхи олонхинь — шадабари hайнтай мэргэжэлтэд.

Дайшалхы hуралсалдаа эрхим hайн үрэ дүн туйлахын түлөө тэмсэлэй түрүү зэргэдэ коммунистнууд болон комсомолшууд ябана. Тэдэнэй оролдосо ехэтэй ажал, тэсэбэри ба сухаришагүй хүсэл эрмэлзэл хадаа сэрэгшэдые үзэл бодолой талаар хатуужалгада, дайшалхы hуралсалыень дээшэлүүлхэ хэрэгтэ зорюулагданхай. Энэ хэрэгтээ эрхим hайн үрэ дүн туйлаhан подразделенинүүд олоороо тоологдоно.

Ракетчигүүд болон артиллеристнүүд иимэ алдар суута, хүсэн түгэс түрэлэй сэрэгтэ алба хэжэ байhанаараа омогорхоно. Бүхы совет арадтай хамта агуу Илалтын 30 жэлэй ойе угтахаяа байхадаа, тэдэнэр баатар фронтовигуудай дайшалхы заншалые арьбадхан, сэрэгэй журамые бэхижүүлнэ, дайшалхы шадабари ба бэлэн байлгаяа дээшэлүүлнэ.

Совет сэрэгшэдэй албан хэрэгтэ нүхэр Л. И. Брежневэй үгэhэн үндэр сэгнэлтэ хадаа манай Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй бүхы сэрэгшэдтэл адли ракетчигүүд ба артиллеристнүүдые дайшалхы ба политическэ hуралсалай шэнэ амжалтада зоригжуулна. Социалис Эхэ оронойнгоо, бүхы социалис хани нүхэсэлэй түлөө, эб найрамдалай хэрэгэй түлөө үндэр харюусалгатай байhанаа мэдэрэн, манай сэрэгшэд дайшалхы шадабаряа саашадань дээшэлүүлхын, хэзээдэшье hэргэлэн, бэлэн байлгаяа улам шангадхахын тула ехээр оролдоно.

Ракетчигүүд, артиллеристнүүд хэзээдэшье бэлэн!

М. СИДОРОВ,
артиллериин генерал-лейтенант, газарай сэрэгэй ракетнэ ба артиллериин сэрэгэй штабай начальник.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: ахалагша лейтенант Смакотин «1-дэхи классай мэргэжэлтэ» шэн зэргэдэ шалгаха лейтенант Тап тыгинда туhалжа байна.
ТАСС-ай фотохроника.

СОВЕДҮҮДЭЙ ЕХЭ ХҮСЭН

Манай партиин Центральна Комитет, Советскэ правительство нютагай Соведүүд тухай hүүлэй үедэ гаргаhан тогтоолнууд соогоо саг үргэлжын комиссинуудай ажал хүдэлмэри эрид hайжаруулха гэhэн эрилтэ табяа hэн. Энэнь тон зүб гээшэ. Саг үргэлжын комиссинуудай хүдэлмэриие шадамар бэрхээр эмхидхэhэн нютагай Соведүүд урдаа табигдаhан түсэб зорилгонуудые амжалтатай hайнаар дүүргэдэг гээшэ.

Саг үргэлжын комиссинууд нютагай Соведүүдэй ехэ хүсэн болонхой. Жэшээлхэдэ, гансал манай Мухар-Шэбэрэй аймагай Соведүүдтэ саг үргэлжын 77 комисси эмхидхэгдэнхэй. Тэдэнэй ажалда 312 депутат, 500 шахуу эдэбхитэд хабаададаг юм. Аймагаймнай Соведэй дэргэдэ саг үргэлжын 11 комисси ажаллана. Комиссинуудай түрүүлэгшээр дүй дүршэлтэй, үүсхэл оролдосотой депутадууд дэбжүүлэгдэнхэй.

Аймагай Соведэй саг үргэлжын комиссинууд hара бүри түсэб табижа, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө оролдодог. Жэшээ болгон түсэблэлгэ-бюджедэй комиссиин ажал хүдэлмэри хараад үзэе. Тус комиссиин түрүүлэгшээр депутат А. В. Пузырева томилогдонхой. Анна Васильевна олон жэлэй туршада финансын эмхинүүдтэ ажаллаhанайнгаа удаа амаралтада гарабашье, ниитын ажалда эдэбхитэйгээр хабаададаг саг үргэлжын комиссиин үүргэ hайнаар дүүргэдэг.

Түсэблэлгэ-бюджедэй комисси 5 депутадhаа бүридэнхэй. Комиссиин гэшүүд «Нэгэдэхи хахад жэлдэ аймагай бюджет ямараар дүүргэгдээб» гэhэн асуудал бэлдээд, аймсоведэй гүйсэдкомой заседани дээрэ табяа hэн. Үнгэрhэн үедэ мүн өөhэдынгөө заседани дээрэ олон асуудалнуудые хараа, тэрэ тоодо «Хүн зоной ажаhуудалай эрилтэ хангаха комбинадта мүнгэн зөөри хэр зүбөөр гаргашалагданаб», «Хилээмэнэй заводой ажал хүдэлмэри тухай» гэхэ мэтэ.

Хилээмэнэй завод түсэбөө дүүргэдэггүй, үри шэрэ гаргадаг, муу шанартай продукци гаргадаг байгаа. Саг үргэлжын комиссиин нүүдэл заседани тус заводто болоhон юм. Тэндэ аймпотребсоюзай, хилээмэнэй болон тоhоной заводуудай хүтэлбэрилэгшэд уригдаhан байха. Заседани дээрэ шанга хөөрэлдөөн боложо, шухала хэмжээнүүд хараалагдаа hэн. Энээнэй hүүлээр уданшьегүй аймагай түб тосхоной ажалшад hайн шанартай хилээмэ абадаг болоо hэн.

Саг үргэлжын комиссинууд ямар нэгэ шухала асуудал тус тустаа бэлдээд, хамтынгаа заседани дээрэ хаража үзэдэг заншалтай болонхой. Жэшээлхэдэ, түсэблэлгэ-бюджетнэ комисси, худалдаа наймаанай, бэлэдхэлгын талаар комисситай шэнэ ургаса угтан абахын тула бэлэдхэлтын конторын баазын хүдэлмэрилэгшэд юу хэжэ байнаб гэжэ шалгажа үзөөд, хамтынгаа заседани дээрэ хаража, шухала хэмжээнүүдые хараалhан юм. Тиин энэ жэл бэлэдхэлэй конторо овощ бэлэдхэхэ хүдэлмэреэ урагшатай hайнаар дүүргээ.

Хүдөө ажахын, социалис хуули ба ниитын гурим сахиха, элүүрые хамгаалха ба социальна тэдхэмжын талаар саг үргэлжын комиссинууд hүүлэй үедэ ажалаа эмхи гуримтайгаар ябуулдаг болоо. Депутат А. Е. Фоминай хүтэлбэрилдэг хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комисси аймагай Соведэй сесси дээрэ табигдаха асуудалнуудые бэлдэхэ хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаададахаhаа гадна, өөрынгөө заседани хараалhан болзортоо үнгэргэдэг болонхой.

hүүлэй үедэ Хонхолын, Мухар-Шэбэрэй, Никольско, Шаралдайн сельскэ, Суулгын, Хошуун-Үзүүрэй сомоной Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинууд ажалаа hайнаар эмхидхэдэг болоо. Жэшээнь, Хонхолын сельскэ Соведэй саг үргэлжын комиссинууд гурба hарын түсэб табихадаа, үнгэрhэн үедэ хэhэн ажалайнгаа дүн согсолно. Депутат А. М. Бурдуковскаягай хүтэлбэрилдэг соёл гэгээрэлэй талаар саг үргэлжын комисси hургуулиин ажалда ехэ туhа хүргэдэг, бүгэдэ ниитын hуралсалай хэр бэелүүлэгдэжэ байhан тухай тааруу хэмжээ абахаhаа гадна, соёл гэгээрэлэй, медицинын болон хүүгэдэй эмхи зургаануудай хүдэлмэреэр саг үргэлжэ hонирходог, энэ талаар зохисотой хэмжээ баталан абана. Мүн энэл сельскэ Соведэй депутат Н. И. Рычковагай хүтэлбэрилдэг комиссиин гэшүүд нүхэдэй сүүдэй арадай дружинануудай хүдэлмэриие хинан шалгана. Ажалай журам хэр сахигданаб, ниитын эмхи зургаанууд архидалгатай тэмсэхэ талаар хүдэлмэри ямараар ябуулнаб гэжэ шалгалта хээд, гүйсэдхэхэ комитедэй заседани дээрэ хаража үзэhэн байна. Мүн «Искра» колхозой правлени хүдэлмэрилэгшэдэй гомдол, дурадхалнуудые ямараар шиидхэнэб гэжэ шалгаа, энэ талаар зохихо хэмжээ абаа.

Хүдөө ажахын талаар саг үргэлжын комисси өөрынгөө заседани дээрэ шухала асуудал ходо зүбшэжэ, ажахын үйлэдбэри hайжаруулха талаар горитой ажал ябуулдаг болоо гэжэ эндэ тэмдэглэлтэй. Ажахын ахамад агроном, депутат И. М. Козлов түрүүлэгшынгээ уялга hайнаар бэелүүлнэ.

Мухар-Шэбэрэй сельскэ Соведэй саг үргэлжын комиссинууд урдаа табиhан зорилгонуудаа бодото дээрэнь бэелүүлхэ талаар нилээд оролдоно.

Гэбэшье, зарим нютагай Соведүүдэй саг үргэлжын комиссинуудай ажалда дутуу дунданууд үшөөл ушарhаар. Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдэй түрүүлэгшэнэр бии байгаа дутагдалнуудта онсо анхарал табижа, ажалаа саашань hайжаруулхын тула зохисотой хэмжээ абаха бээз гээд hанагдана.

А. ЩЕПИНА,
Мухар-Шэбэрэй аймгүйсэдкомой секретарь.

АМАРАЙ ОБЛАСТЬ. Хуушан Транссибай 7.273-дахи километртэ БАМ гэжэ багахан станциhаа Хойто зүг руу түмэр харгы зурына. Байгал-Амарай түмэр замай ерээдүйн пункт болохо Тындинский посёлок тээшэ барилгашад мүнөө 180 километрэй зам табижа байна.

Бам—Тында гэжэ линиин бүхы участогууд дээрэ ажал хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: барилгашад «Байгал-Амарай магистраль» гэhэн газетэ hонирхон уншана. Тус газетэ Бам—Тында гэhэн линиин, мүн БАМ-ай центральна участогай барилга тухай хөөрэнэ. Газетын редактор И. М. Шестак (дундань) БАМ-ай барилгашадтай байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Монголой Арадай Республикын 50 жэлэй ойдо

НАЙРАМДАЛАЙ АША ТУhААР

Советскэ Союз болон социалис бусад оронуудай аха дүүгэй туhаламжаар, МНРП-гэй хүтэлбэри доро социализмын замаар этигэл түгэс дабшажа ябаа Монгол ороной урда захада Үмэнэ гобиин аймаг оршодог юм. Манай аймагай хүдэлмэришэд табадахи табан жэлэй түсэбые амжалтатай бэелүүлжэ, хүдөө ажахын, үйлэдбэриин hалбари бүхэндэ социалис мүрысөөн дэлгэржэ, табан жэлэй түрүүшүүлэй тоо олошоржо байна.

МНРП-гэй гурбадахи съездын, МНР-эй байгуулагдаhаар 50 жэлэй алдарта ойнуудай тэмдэглэгдэхэ энэ 1974 ондо тус аймагай малшад 300 гара мянган түл тэнжүүлжэ, үнгэрэгшэ онойхидо орходоо малай хорогдолые 88,3 процентээр бага болгон, мал үдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхээр оролдожо байна. Мүн хашаа бариха, худаг малтаха, малай тэжээл бэлэдхэхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргээ. Цогт овоо, Ханхонгор, Хүрмэн сомоной ажалшад социалис мүрысөөндэ абаhан уялгаяа амжалтатай бэелүүлжэ байна. Гобиин уужам бэлшээриие уhалха хэрэгтэ совет мэргэжэлтэд туhалжа, олон тоото худагуудые малтаhан, уhанай ажахын янза бүриин мэргэжэлдэ монгол залуушуулые hургажа байна. Үмэнэ гобиин аймагай үйлэдбэриин предприятинууд энэ оной 3-дахи кварталда продукци үйлэдбэрилхэ түсэбөө 106,9 процент дүүргээ. Социалис ажалай предприяти гэhэн үндэр солодо хүртэhэн аймагай хэблэлэй үйлэдбэри табан жэлэйнгээ түсэбые нэгэ жэлээр урид дүүргэн, мүрысөөндэ түрүүлжэ ябана.

1974—1975 оной hуралсалай жэлдэ юрэнхы эрдэмэй 18 hургуулида 6 мянга гаран hурагшад hуража, олон зууч хүн заочно ба үдэшын hургуулида эрдэм болбосоролоо дээшэлүүлжэ байна. Аймагай түб Даланзадгад хотодо Советскэ Союзай мүнгэ зөөреэр баригдаhан хамаг бүхы түхеэрэлгэтэй, байрын гэрнүүдтэй 10 жэлэй дунда hургуули найрамдалай бэлэг болгон үгтэнхэй.

Мүнөө үедэ манай аймагай ажалшад монгол-совет хани барисаанай hарын үедэ ажалай үндэр бүтээсын түлөө тэмсэн, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй совет партийно-правительственна делегациин ерэхын урда тээ 1974 онойнгоо түсэб зорилгонуудые бэелүүлжэ, түүхэтэ ойнуудтаа бэлэг болгон барихаар шамдан ажаллажа байна.

Монгол-совет хани барисаанай hарын үедэ Үмэнэ гобиин аймагтай хани харилсаата Красноярска хизаарай Хакасай автономито областиин обкомой нэгэдэхи секретарь А. И. Крылов түрүүтэй түлөөлэгшэд ерэжэ, Хакасай автономито областиин 7 хоног амжалтатайгаар үнгэрөө.

Монгол оронoй арадай ажахын амжалта бүхэн аха дүү совет арадай туhаламжын ашаар олдоhон. Монгол-совет арад түмэнэй бата найрамдал эбдэршэгүй мүнхэ юм.

А. ЦООЖ.
Даланзадгад хото.

АРАДАЙ УНИВЕРСИТЕДҮҮД ОЛОШОРНО

Аймаг доторнай арадай университедүүд жэлhээ жэлдэ олошорно. Хэрбээ үнгэрэгшэ жэлдэ 4 университет байгаа hаа, мүнөө жэлдэ 6 болонхой. Арад зоной соёл болбосорол, оюун бодол улам ургажа байна гээд энэ баримта гэршэлнэ ха юм. Эдэ университедүүд сооhоо арадай соёлой университет ажал хүдэлмэреэ илангаяа hайнаар эмхидхээ. Тус университедэй нэгэ хэшээл тухай хэлэхэдэ болохол ха.

«Зураглан харуулдаг искусство гээшэмнай юун бэ?» гэhэн темээр Улаан-Үдын Сампиловай нэрэмжэтэ музейн эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ В. Ф. Чирков hонирхолтой элидхэл хэжэ, шагнагшадай олон асуудалнуудта дүүрэн харюу үгэhэн байна. Тиихэдэ лектор шухаг диафильмнүүдые харуулаа.

Тэрэшэлэн Гусиноозерск хотымнай библиотекын хүдэлмэрилэгшэд (библиотекые даагшань Т. Д. Мишихинова) «Ленинскэ шангай лауреадууд тухай» дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө.

hүүлээрнь тус университедтэ hурагшад «Үргэн Буряад оромнай» гэhэн үнгэтэ фильм хараба.

Соёлой университедэй хэшээлнүүдтэ мүнөө 115—120 хүн ябана.

Е. БОНДАРЕВА,
Сэлэнгын аймагай «Знание» бүлгэмэй харюусалгата секретарь.

ВОЛГО ШАДАРХИ НЮТАГУУДААР

ГАЗАЙ ЕХЭ УУТА

Дунда Азиин гурба миллиард кубометр газ Саратовска областиин газар дорохи уутануудта оруулан хадагалагдаhан байна.

Байгаалиин газаар тон баян hудалнууд Саратов шадар дайнай жэлнүүдтэ олдоhон юм. Тиихэдэ Елшанка-Саратов гэжэ газопровод олоной хүсөөр оройдоол нэгэ hарын турша соо баригдажа, Волго шадархи хотын элшэ хүсэнэй баялиг арьбадхагдаа hэн. Дайнай hүүлдэ Саратовай газ олон аса hалаа соргонуудаар дамжуулагдажа, Москвае, Волго шадарай олохон городуудые элшэ хүсөөр хангаhан түүхэтэй.

Гэхэ зуура, байн байн тэрэ ехэ нөөсэнь барагдаад, Дунда Ази — Центр гэhэн хоёр түбиин хоорондохи түгэс хүсэтэ газопровод областиин газар дайда дээгүүр hэтэ гараа. Тэрээнhээ уламжалан, Саратов шадархи баялигайнь хожорhон тэрэ уутые Дунда Азиин газ хадагалхын тула саг зуурашье hаань хэрэглэбэл яахаб? Зундаа хэрэглэгдэсынь бага байхада, тиишэ газ бүлөөд, харин үбэлдөө тэрэнээ Волго шадарай городуудта үгэдэг болоо hаа ямар бэ? гэhэн асуудал гараба.

Игэжэл энэ табан жэлдэ түрүүшээр Елшанска, удаа тээнь Песчано-Уметскэ, харин мүнөө Степновско газ хадагалха уута бии болоhон байна. Тэдэмнай бүри ехэ багтаамжатай болгогдожо байнхай. Ойрын жэлнүүдтэ газар дорохи кладовойн хэмжээе хоёр дахин нэмээжэ, 7 миллион кубическа метртэ хүргэхэ зорилго табигдаа.

А. СЫРОВАТКИН,
ТАСС-ай корр.

Саратов.

ВЫСТАВКЭ АСУ-тай ТАНИЛСУУЛНА

Волгоградай «Красный Октябрь» гэжэ металлургическа заводой Техникын байшанда «Хүтэлбэрилгын автомат түхеэрэлгэнүүд» гэhэн областной выставкэ саг үргэлжэ харуулагдадаг байхаар нээгдээ. Доодо-Поволжиин промышленна предприятинуудта АСУ ашаглалгын дүй дүршэлтэй тус выставкэ танилсуулна. Богонихон саг соо Волгоградай, Волжскын ба областиин бусад городуудай 46 завод, комбинат болон элдэб эмхинүүдтэ хүтэлбэрилхэ автомат түхеэрэлгэнүүд багахан саг соо тодхогдоо.

«Красный Октябрь» заводто мэдээсэлэй-тоолон тодорхойлхо түбэй (ИВЦ-эй) хүдэлмэри тодо hонороор эмхидхэгдэнхэй. Тиин предприятиин ИВЦ сүүдхын туршада заводой бүхы ажалые шэнжэлэн, булад хайлуулгын, прокатна цехүүдэй хүдэлмэриие, хэр ехэ продукциин худалдагдаhые, түүхэй эд болон материалнуудай хэды шэнээн орохые, хэды шэнээн үлэhые, металлай өөрынь үнэ тушаа хүсэд бүрин элирхэйлэн тодорхойлдог. АСУ-гай аша туhаар «Красный Октябрь» заводто хэдэн зуугаад бүридхэлшэд, счетоводууд, бухгалтернууд, табельщигууд сүлөө гаража үгөө. Тиигэhэнэй үндэhөөр жэл соо хахад миллион түхэригэй экономическа ашаг үрэ туйлагдаhан байна.

Трактор бүтээдэг заводтохи үйлэдбэри хүтэлхэ автомат түхеэрэлгэ үнэтэ хэрэгсэлнүүдэй цехүүд соогуур, бүхы предприяти дотор ямараар ашаглагдадаг байhые бүридхэнэ. Электронно-тоолон тодорхойлдог машинануудай туhаламжаар эндэ гол үйлэдбэриин цех бүхэндэ сүүдхын, hарын, кварталайнь даабаринуудые түсэблэдэг, тэдэнэй дүүргэлтые хараада абадаг байха юм.

Волгоградай областиин промышленна предприятинуудта хүтэлбэрилгын автомат түхеэрэлгэнүүдые хэрэглэhэнэй экономическа ашаг үрэнь жэл соо 5 миллион түхэригтэ хүрөө.

АСУ-гай проект табиха, теори нэбтэрүүлхэ болон практикын, дүй дүршэлэй талаар зүбшэл заабаринууд выставкэ дээрэ үгтэнэ.

Е. КОРЯВИЧЕВ,
ТАСС-ай корр.

Волгоград.

АГУУЕХЭ ИЛАЛТАДА ЗОРЮУЛАГДАНА

Калининска областиин кино буулгаха цуратайшуул мүнөө туха сүлөөгүй байна: эдэнэр хэдэн километр болохо, өөhэдынгөө буулгаhан пленкые дахяад шалган харана, хабсаргана, фонограмануудые шэлэн тааруулна. Хэдэн үдэрэй үнгэрхэдэ, эдэнэй буулгаhан фильмүүдые олон арбаад, зуугаад мянган зон кинотеатрнуудта, соёлой ордонгуудта, клубуудта hонирхон хараха. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай үедэ совет арадай туйлаhан Илалтын 30 жэлэй ойдо зорюулагдаhан, өөhэдын үүсхэлээр буулгагшадай областной фестиваль Дээдэ-Волго шадар үнгэргэгдэнэ.

Калининска область дотор тиимэ хорин долоон киностуди бии юм. Предприятинууд, дээдэ hургуулинуудта, соёлой эмхи зургаануудай дэргэдэшье бии. Фотокинодо дуратайшуулай областной клуб-лаборатори тэдэнэй хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ. Үнгэрhэн дайнда хабаадаhан нютагайнгаа баатарнууд тухай, хатуу шанга байлдаануудай болоhон дурасхаалта газарнууд тухай олохон hонирхолтой лентэнүүдые калининайхид буулгаа. Үшөөл олон юумэ буулгаха болоно. Юундэб гэхэдэ, фестивальтай дашарамдуулагдан, кино буулгаха дуратайшуулай фильмүүдэй областной харалга 1975 оной февральда болохо бшуу. Тэндэ илагшад Агуухэ илалтада зорюулагдаhан, өөhэдөө кино буулгагшадай бүхэсоюзна фестивалиин түгэсхэлэй шатада хабаадалсаха эрхэ олохо байна.

Д. ЗВАНЦЕВ,
ТАСС-ай корр.

Калинин.

ТАТАРАЙ КУРОРТНУУД

КАМаз шадархи Татарай Елабужска райондо, «Южминводы» курортын оршондо 500 хүнэй hууритай санатори баригдажа эхилээ. Унталгын, эмнэлгын корпусууд, клуб ба столово тэндэнь бии байха.

Республикын Зеленодольско райондо «Васильевский» гэжэ санатори шадар КАМАЗ-ай харьяата эмнэлгын газар баhал шэнээр баригдажа байнхай. Амарагшадай унтаха найман дабхар байшангай ашаглалгада ороходонь, «Казанский» санатори хоёр дахин үргэдэхэ. «Крутушка» гэжэ санатори, шабараар эмнэдэг «Бакирово» курорт улам үргэдхэгдөөд, эмнэдэг газарнуудынь бүри hайн болгогдожо байна.

Гурба мянган хүнэй байжа арглуулха эмнэлгын пансионадай проект табигдажа дүүрэхэ ойртоо. Энэнь Казань шадар, Волго мүрэнэй эрье дээрэ оршохо юм. Мүн санаториин түхэлтэй пионерэй лагериин корпусууд Пестречинскэ райондо hаяар урган бодохо. Тэндэ 320 хүүгэд нэгэн доро байжа hураха, арглуулха болоно.

Мүнөө Татарай газар дайда дээрэ табан курорт, санатори, амаралтын долоон байшан бии. 70 мянган хүн жэл бүри тэндэ ошожо, бэеынгээ элүүрые hайжаруулна. Республика доторхи санатори болон курортнуудые олошоруулхын тулада юhэдэхи табан жэлдэ профсоюзуудай зүгhөө 16 миллион түхэриг hомологдонхой.

М. КУКЛИН,
ТАСС-ай корр.

Казань.

ТАЙГЫН ДУНДА ГОРОД БОДОХО

60 мянган зонтой городой проект зохёохын тула Тындинский поселок шадар шэнжэлгын хүдэлмэри хэгдэжэ эхилээ. Ерээдүйн барилгын хэгдэхэ талмайн гол hуури жэлэй дүүрэтэр буулгагдаха. Москвагай ажалшадай түлөөлэгшэд энэ городые бариха юм.

Хэтэдээ сэбдэг байдаг газарта шэнэ городые бариха ёhотой болоно. Тиибэшье городой барилга мүнөөнэй бүхы эрилтэнүүдтэ сүм харюусаха байха. Игэжэ Байгал-Амарай түмэр харгын гол участогай барилгашад, ашаглагшад халуун ба хүйтэн уhатай, ууралаар дулаасуулагдадаг болбосон байрануудые заабол абаха. Мүнөө Шимановская станцида баригдажа байhан, түмэр-бетон хэрэгсэлнүүдые гаргаха завод сэбдэг газарай барилгада таарахаар шэнэ түхэлэй байрын гэрнүүдэй түрүүшын панельнүүдые 1975 оной эхеэр эндэхи барилгада үгэжэ эхилхэ.

(ТАСС-ай корр.).

Тындинский,
Амарай область.

Уласхоорондын шэнжэлэл

Палестинын асуудалые үнэн зүбөөр гуримшуулхын түлөө

ООН-ой Генеральна Ассамблей ноябриин 13-да Палестинын асуудал хаража эхилбэ. Палестинын араб зоной национально-сүлөөрэлгын тэмсэлэйнь түүхэтэ шухала шата, уласхоорондын оршондо Израилиин ба тэрэниие үмөөрэгшэдэй дам саашадаа мухардан гансаардалгын шэнэ гэршэ мүн гэжэ дэлхэйн олониитэ энэ ушарые сэгнэжэ, Палестиные сүлөөлхэ организациин (ООП) түлөөлэгшэ ООН-ой түүхэдэ анха түрүүшынхеэ Палестинын арадай гансахан лэ хуулита түлөөлэгшэ мэтээр Генеральна Ассамблейн пленарна заседани дээрэ үгэ хэлэхэ аргатай байба. Палестиные сүлөөлхэ организациин гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Ясир Арафат үгэ хэлэжэ, Палестинын газар дээрэ һуудаг бүхы арадуудай эбтэй эетэйгээр ажаһуудаг байхаар лэ энэ асуудалые гуримшуулхыень уряалһан байна. Палестинын араб арадай өөрыгөө тодорхойлхо зайлашагүй эрхые бэелүүлжэ, тэдэниие түрэл гуламтадань бусааха, Израилиин эзэмдээд байһан араб газар дээрэ Палестинын захиргаа байгуулха арга замаар энэ хэрэг бүтэхэ зэргэтэй гэжэ тэрэ онсолон тэмдэглээ.

Палестинын арабууд хорин табан жэлһээ үлүү саг соо зугадан тэрьедэгшэдэй зоболон гашуудал үзэжэ байна. Хэнэйшье мэдэһээр, Израиль хадаа Палестиные хубааха тушаа ООН-ой абаһан түсэбэй ёһоор Палестинын бэеэ даанхай гүрэндэ үгтэһэн газарай горитой хубиие 1948 оной Араб-Израилиин дайнай эсэстэ булимтаран абаһан юм. Энэ газарай үлэһэн хубинь Иорданиин гарта орошоһон байгаа. Һүүлээрнь, 1967 оной июньдэ, Израилиин эзэрхэг түримхэйшүүл Палестинын арабуудай ажаһуудаг байһан бүхы Баруун Иорданиин, Газын районниие эзэмдэЭ.

1967 ондо булимтарагдаһан араб газар дайдые сүлөөлэнгүйгөөр, Палестинын миллион хахад араб арадай хуулита национальна эрхэнүүдые хангангүйгөөр Дүтын Зүүн зүгтэ үнэн зүб, бата бэхи эб найрамдал тогтоогдохогүй гэжэ Советскэ Союз, ООН-ой диилэнхи олонхи гэшүүн-гүрэнүүд батаар этигэнэ. Иимэ хараа бодолые баруун зүгэйшье зарим томо гүрэнүүд мэдэрдэг болоо. «Энэ асуудалай гол удхань юуб гэхэдэ, Палестинын асуудалай үнэн зүбөөр гуримшуулагдаагүй сагта Дүтын Зүүн зүгтэ бата бэхи эб найрамдал тогтоогдохогүй...» — гэжэ Франциин президент Жискар д' Эстэн һүүлшын пресс-конференци дээрэ мэдүүлээ һэн. Палестинын араб арадай өөрыгөө тодорхойлхо, Эхэ орондоо һөөргөө бусаха эрхыень ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIX сессиин батадхан гэршэлхэ байһандань ямаршье һэжэглэлтэгүй.

Хуулита эдэ эрхэнүүдые мэдэрхэеэ, Палестиные сүлөөлхэ организацитай хэлсээ хэхэеэ таһа арсаад, Тель-Авив мүнөө Дүтын Зүүн зүгтэхи ехэ аюултай байдалые бүри шахардуу шанга болгоно, шэнэ гэнтын дайнда аргагүй яаралтайгаар бэлдэнэ. Ерэхэ финансова жэлдэ Израилиин сэрэгэй бюджет 4 миллиард үлүүтэй доллар болохо юм.

Сэрэгэй иимэ хэмжээлэшэгүй ехэ гаргашануудаа харюулхын тулада Израилиин фунтын сэн 43 процентээр үнэгүй болгохо гэжэ Рабинай правительство мэнэ һаяхан соносхоо, Зүгөөр хүн бүхэндэ хүртэсын талаар тооложо гаргабал, сэрэгэй гаргашануудай талаар Израиль дэлхэй дээрэ нэгэдэхи һуури эзэлдэг, Правительствын иигэжэ соносхомсоорнь эдеэ хоолой гол зүйлнүүдэй үнэ сэн хоёр—гурба дахин дээшэлшоо.

«Крисчен сайенс монитор» газетын тэмдэглэһэнэй ёһоор, «1973 оной октябрьһаа хойшо Израиль США-һаа 450 хүндэ танкнуудые, гол түлэб «М-60» түхэлэй танкнуудые абаа гэжэ Америкын сэрэгэй бүлэгүүдтэ хэлсэнэ. Һаяын зургаа һарын турша соо үшөө 250 танкнууд эльгээгдэхэ ёһотой. Хахад жэл болоод, Араб-Израилиин шэнэ дайнай боложо магад тухай үгэ хүүрнүүд Вашингтондо дүүрэн».

Иимэ аюултай аашанууд эрид хоригдохо зэргэтэй. Эгээл тиимэһээ Советскэ Союз хадаа Дүтын Зүүн зүг тушаа Женевэдэхи эбэй конференциие удааруулангүй дахин зарлаха гэһэн эрилтэ табина. Энэ хадаа Дүтын Зүүн зүгэй асуудалые али бүхы талаһаань хаража үзэхэ, шиидхэхэ эгээл таарамжатай хуралдаан болохо бшуу.

Хашалта буруу һүрөө

Американ гүрэнүүдэй организациин гэшүүн-оронуудай гадаадын хэрэгүүдэй министрнүүдэй зүблөөн Эквадорой ниислэл хото Китода дүүрэбэ. Кубада политическэ ба экономическа хашалта хэлгые болюулха тухай асуудал энэ зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Кубада харша шиидхэбэринүүдые дары болюулха тухай Венесуэлын, Колумбиин, Коста-Рикын дурадхаһан резолюциин түлөө 12 ороной делегацинууд дуугаа үгөө. Кубада харша шиидхэбэринүүд США-гай баадхалгаар арбан жэлэй саада тээ американ гүрэнүүдэй организацида абтаһан юм. Энэ түби дээрэ эгээл хархис засаг түрэтэй имагтал гурбан гүрэнэй — Чилиин, Парагвайн, Уругвайн — түлөөлэгшэд энэ резолюцида дуугаа эсэргүүсэн үгөө.

Кубада харша политикада Латиин Америкын хүн зон аргагүй ехээр дурагүйтэдэг юм. Энэ политикые үргэлжэлүүлхын түлөө алгадгүй тэмсэдэг США үнгэржэ ерэхэдээ энэ резолюциие нюуса далдагүйгөөр буруушаахаяа зүрхэлөөгүй, тэдэнэй түлөөлэгшэ дуугаа үгэлгэһөө һаналаа бариһан байна. Вашингтоной политикын хэм соо ябадаг бусад 5 оронуудай делегацинуд мүн лэ иигэжэ дуугаа үгөө.

Американ гүрэнүүдэй организациин уставай ёһоор тэрэниие һайшаахын тулада үгтэһэн бүхы дуунай гурбанай хоёр хубиие суглуулаагүй дээрэһээ эдэ шиидхэбэринүүдые болюулха тухай резолюци баталан абтаагүй. Тиибэшье һаань, энэ бүхы зүблөөн, тэрэнэй дүнгүүд хадаа Кубада харша бузар бузагай хашалтада горитой шанга шэнэ сохилто болоо, тэрэниие баримталагшад, нэн түрүүн США диилдэжэ һалаа. Американ гүрэнүүдэй организациин бүхы түүхэ соо анха түрүүшынхеэ тэрэнэй олонхи гэшүүд Вашингтоной зонхилолгодо эсэргүүсэһэн, ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбэй ёһоор зэргэ оршохо гол ёһонуудай үндэһэ һуури дээрэ Кубатай тогтоодог харилсаануудаа гуримшуулха гэһэн эрилтэ табиһан байха юм.

Китода болоһон зүблөөнэй һүүлээр 12 ороной түлөөлэгшэд хамтын мэдүүлгэ тунхаглаа. Кубада харша хэмжээнүүд «хуушарһаһан үлэгдэл, ямаршье аша үрэгүй, ямаршье туһагүй» юм гэжэ тэдэнэр энэ мэдүүлгэ соогоо онсолон тэмдэглээ. Эдэ хэмжээнүүдэй абтаһан байбашье Мексикэ, Аргентинэ, Перу болон Латиин Америкын хэдэ хэдэн бусад гүрэнүүд Кубатай гэмгүй һайн харилсаа тогтоонхой юм. Үшөө нэгэ хэды оронууд, тэрэ тоодо Венесуэлэ, Колумби, Эквадор, тэрээнтэй дипломатическа харилсаа дахин тогтоохо эрмэлзэлтэй байһан тухайгаа мэдүүлээ. Революционно Кубые хашаха гэһэн политика буруу һүрэнэ гэжэ бүхы юумэн гэршэлнэ.

АНГОЛА: хархис этэгээдүүдэй ааша

Луандын 300 мянган хүн зон болон бусад городуудай хүнүүд Анголые сүлөөлхын түлөө арадай хүдэлөөнэй (МПЛА) делегациие ехэ омог баяртайгаар һаяшаг угтаа һэн. Тингэжэ 13 жэлэй турша соо колониальна дарлалтада эсэргүүсэн, эрэлхэг зоригтойгоор тэмсэһэн Анголын арадай баатарнуудые тэдэнэр дэмжэжэ байһанаа эли тодоор гэршэлэн, харуулба ха юм.

Мүнөө энэ тэмсэл шэнэ шатадаа оронхой. Португалиин шэнэ засагаархидтай Анголодо бэеэ даанхай байдал олгохо гурим тухай хэлсээнүүдые хэхэеэ МПЛА-гай делегациин Луандада ерэһэн ушар юун тухай гэршэлнэб гэхэдэ, Португалида фашис засаг түрые унагааһанай һүүлээр колонинуудые болюулха ябадал Лиссабоной «далайн саанахи газарташье» түгэсхэхы шатадаа ороо бшуу. Португалиин колонинууд байһан Гвиней-Бисау, Мозамбигай һүүлээр Анголын бэеэ даанхай байдал тухай асуудал дайн байлдаанай талмай дээрэ бэшэ, харин Африкын энэ ороной арад зоной өөрыгөө тодорхойлхо эрхыень Португалиин шууд сэхээр мэдэрһэнэй үндэһэ һуури дээрэ эб амгалан хэлсээнэй столой саана шиидхэгдэхэ байна.

Зүгөөр ерээдүйн иимэ байдал Анголын сагаан шарайтай хархис этэгээдүүдые ехээр сошордуулба. Тэдэнэр худал үцөөршье һаань, колонинуудые болюулха ябадал таһалдуулха гэжэ һэдэнэ. Эдэ хархис этэгээдүүдэй ара талада баруун оронуудай томо томо монополинууд, жэшээлхэдэ, Американ нефтиин «Галф ойл» гэжэ концерн байдаг юм. Тэдэнэр Африкын үндэһэн улад зоной хара хүлһэн, шуһан дээрэ, мүн Анголын нефть, алмаз, алта, кофе болон ой модон дээрэ хэтэрхы ехэ ашаг олзо абадаг байха юм. Тэрэшэлэн Анголын хархис этэгээдүүдые Урда Африкын Республикын ба Родезиин расис засагаархид дэмжэдэг байна.

Имагтал эдэ хүсэнүүд Анголын эгээл хэтэрмэ хархис этэгээдүүдые хэрэглэжэ, һүүлшын үдэрнүүдтэ Анголодо шуһата үйлэ хэрэгүүдые үүдхээ. Баруунай хархис этэгээдүүд Анголын ниислэл хотодо болоһон шуһата тулалдаанай түлөө зэмэтэй. Тэдэнэр Луандын муниципалитедэй алба хаагшадай, ашаанай машинануудай жолоошод-европеецүүдэй забастовко эмхидхэһэн байха юм.

Тиихэлээрээ, колониализмын һүүлшын хэрэмүүдые усадхаха ябадал зогсоохо гү, али удааруулха гэжэ дотоодын, мүн уласхоорондын хархис этэгээдүүд бүхы хүсэлэл оролдолгоёо гаргана гээшэ. Зүгөөр тэдэнэй хүсэлэл оролдолгонь бүтэхэгүй, яахадааб гэхэдэ, колонинуудые усадхаха ябадал тэхэришэгүй ха юм.

С. ЛОСЕВ.
Р. КНЯЗЕВ.
Б. ФОМИЧЕВ.
(ТАСС).

ТҮБЭЙ Америкын Гондурас гэжэ багахан гүрэнэй хүн зон хэлэшэгүй ехэ аюул хохидолдо дайрагдаба. Ороной хойто нютагууд дээгүүр үнгэрһэн «Фифи» гэжэ һалхи шуурган һандарал, үхэл үлөөжэ үнгэрөө. Энээнһээ боложо, 10 мянга тухай хүнүүд үхэһэн, олон мянган хүн һураггүйгөөр хосоржо, ороной зургаадахи хүн бүхэн гэр байрагүй үлөө. Чолоно гэжэ хотын 90 хубинь һандаргагдаа. Бүхы шоссе харгынуудай дүрбэнэй нэгэ хуби тухайнь ябахын аргагүй болоһон, түмэр замуудшье һандаргагдаһан байна.

Часай 220 километр хүсэтэйгөөр үлеэһэн һалхинай эсэстэ ехэ үер болоо. Иигэжэ Гондурасай бүхы газар дайдын дүрбэнэй нэгэ хуби уһанда абтаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Фифи» гэжэ һалхи шуурганай хойшолон.

Бельга—ТАСС-ай фото.

«АГИТАТОРАЙ БЛОКНОДОЙ» 21-дэхи НОМЕР

Партиин Буряадай обкомой пропаганда болон агитациин таһагай үмэнэһөө һара бүри хоёр удаа гаража байдаг «Агитаторай блокнодой» 21-дэхи номер хэблэлһээ гаража, олон тоото уншагшадта эльгээгдэбэ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. Семеновой «Социалис демократиин илан мандалга» гэжэ горитойхон статьягаар блокнот нээгдэнэ. Тус статья Совет конституциин һайндэртэ зорюулагданхай.

«Ашаг үрэ — эгээл гол шухалань» гэһэн корреспонденци һонирхон уншамаар. Авторынь — КПСС-эй Улаан-Үдын горкомой пропаганда, агитациин таһагые даагша В. Заикина. Городой предприятинуудта, эмхи зургаануудта ябуулагдадаг ниитэ-политическэ хүдэлмэриин дүй дүршэл тухай энэ корреспонденци соо автор тодорхойгоор хөөрэнэ. Улаан-Үдэ хотодо 6.000 шахуу агитатор, 2.000 политинформатор, 3.800 гаран лектор хүдэлжэ, ажалшадай дунда политическэ ехэ ажал ябуулжа байдаг юм. Тиихэдэ үнинэй хүдэлмэришэд ба инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэдһөө бүридэһэн 900 гаран һурган хүмүүжүүлэгшэ ажаллана.

Байгалай леспромхозой партийна комитедэй секретарь Н. Васильев предприятиин ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй ябаса тушаа «Эмхидхэхы хүсэн» гэһэн статья соогоо тодорхойгоор бэшэнэ. Имагтал социалис мүрысөөнэй энэ коллективтэ ашаг үрэ ехэтэйгээр эмхидхэгдэһэнэй ашаар леспромхозой ажалшад табан жэлэй түрүүшын 3 жэл 9 һара соо продукци худалдаха түсэбтэ даабаряа 105 процент, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө — 105,9, модо бэлэдхэхэ даабаряа 102,7 процент дүүргэжэ, олзо оруулха түсэбөө 129,4 процент бэелүүлһэн байна.

Байгша оной ноябриин 26-да Монгол ороной ажал… Монголой Арадай-революционно партиин III съездын бо… лоһоор, мүн МНР-эй байгуу… лагдаһаар 50 жэлэй ой те… дэглэхэнь. Хүршэ Монгол ор… ной арад зоной энэ һайнд… тэ зорюулагдаһан, В. Шар… түүхын эрдэмэй доктор … Улымжиев гэгшэдэй стат… нууд «Агитаторай блокнод… һүүлшын хуудаһануудта т… хаглагданхай.

МАНАЙ КОРР.

НЮТАГ НЮТАГАЙ ҺОНИН

АНГУУШАДАЙ СЛЕТ БОЛОБО

БЭШҮҮР. («Буряад үнэн» газетын хүдөө бэшэгшэ Д. Очиров). Бэшүүрэй райпотребсоюзай бэлэдхэлэй конторын үүсхэлээр ангуушадай слёт үнгэргэгдэбэ. Аймагай эрхим ангуушад эндэ уригдаа. Юһэдэхи табан жэлэй тодорхойлхы жэлдэ 20 мянган түхэригэй ангай арһа гүрэндэ тушаахаар хараалагдаа. Тиихэдэ хэрмэнэй 70.100 арһа, булганай 35, һолонгын 200, үнэгэнэй 130 арһа гүрэндэ худалдахабди гэжэ аймагай ангуушад мэдүүлээ.

Аймагай ангуушад байгша оной түрүүшын хахадта ангай арһа гүрэндэ тушааха даабаряа амжалтатай… дүүргээ һэн.

Энэ үе соо 370 түхэри… ангай арһа тушааһан түр… ангуушан Е. К. Швар… аха дүү Перелыгинтэн, Я. … Доронин, В. Дерябин, А. … Паньков, В. Б. Цыбе… гэгшэд слёт дээрэ үнэтэ … лэгүүдээр шагнагдаа.

„Танил аялганууд“

Иигэжэ нэрлэгдэһэн концертын баян программатайгаар Москвагай артистнар, хүгжэмшэдэй Бүхэсоюзна конкурсын лауреат скрипач Анатолий Бершадский, дуушан Александра Спирина гэгшэд Буряадай хүдөө ажахын мэргэжэлтэдые бэлэдхэдэг техникумдэ айлшалба. Дэлхэйн оюун бэлигтэн Моцартын, Шопенэй, Римский-Корсаковой, Чайковскиин болон Хачатурянай, Шостаковичой зохёолнуудай танил аялганууд зэдэлээ. Классическа зохёолнуудһаа гадна, ород арадай дуунууд А. Спиринагай репертуарта оролсоно.

Концертын забһарта тэдэнэр хүгжэм тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгөө. Хүгжэмшэн оюун бэлигтэнэй намтар, тэрэнэй ажаһууһан үе саг тухай һонирхолтойгоор хөөрэхэдөө, зохёолой гол удхые тайлбарилхадаа, хүгжэмые, гоё һайханиие гүнзэгыгөөр ойлгоходонь харагшадта туһалжа үгэнэ бшуу.

М. МЕДОВАЯ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүгжэмшэдэй Бүхэсоюзна конкурсын лауреат скрипач Анатолий Бершадский.

Б. ГАДЬЯНОВАЙ фото.

АМАРАЛТЫН ГАЗАР ОЛОШОРНО

Буряадаймнай промышленна олохон предприятинууд амаралтын байшангуудые, пансионадуудые, агнаха, загаһа бариха дуратайшуулай байха гэрнүүдые, аяншалгын баазануудые һүүлэй жэлнүүдтэ олоор баридаг боложо байна. Байгал далайн эрьедэ, Котокель нуурай захада, аршаан булагаар элбэг Түнхэнэй, Хурамхаанай аймагуудта болон республикымнай гоё һайхан байгаалитай бусад нютагуудта амаралтын иимэ байшангууд баригдана.

Мүнөө авиационно за… «Забайкаллес» комби… ЛВРЗ гэхэ мэтэ предпри… нууд амаралтын баазану… болоһоор үнинэй юм.

Республика доторнай … нөө үедэ хүн зоной … амарха гуша гаран бааза … гэжэ тоологдоно.

Байгша оной эхинһээ … шо амаралтын эдэ ба… гуудта 5 мянга гаран … амаралтаяа үнгэргэһэн … на.

О. КЕДРО…

ШАНГА ТУЛАЛДААН ЭХИЛБЭ

Шатараар республикын түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн эхилбэ. Спортын һайн дуранай бүлгэмүүдэй зургаан команда энэ мүрысөөндэ хабаадалсана.

«Урожай», «Буревестник» бүлгэмүүдэй командынууд түрүүшын нааданда уулзаба. Иигэжэ шатарай хюлгэ дээрэхи шанга тулалдаанай эхиһые мэдүүлээ һэн. Н. Михайлов, В. Давыдов гэгшэд Зүүн Сибириин технологическа институдай студентнэр П. Кликунов, А. Матвеев гэгшэдые шүүжэ, «Урожай» бүлгэмэй ком… да түрүүшын хоёр очко а… ба. Н. Маншеев наадая … гаар эхилжэ, эсэсэй … Б. Митыповтэ шүүгдэЭ.

Авиационно заводой ша… шад «Локомотив» бүл… командатай уулзахадаа, … наар наадажа, 6:3 тоото… шүүбэ. Тэдэнэр 5 парти … һэн, хоёр партидаа тэнс… байха юм. «Труд» бүлгэмэй… манда «Спартагай» кома… баһал эды шэнээн 6:3 тоо… гоор шүүгээ.

В. МАМИЛОВ.

Хилын саанаһаа

• телефон • телеграф • радио

ВАШИНГТОН

ВЛАДИВОСТОГТОХИ УУЛЗАЛГЫН УРДА ТЭЭ

ТАСС

США-гай гүрэнэй секретарь Г. Киссинджерэй пресс-конференци эндэ болоо. Холбоото Штадуудай президент Дж. Фордтой КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй уулзахаяа байһантай дашарамдуулан Г. Киссинджер хэдэн асуудалда тогтоо.

Владивосток шадарай уулзалга хадаа хоёр гүрэнэй хүтэлбэрилэгшэдэй түргэ түргэн уулзаха шухала байһыень, Холбоото Штадуудай правительствын һэлгэһэнэй һүүлээр иимэ холбоонной тусгаар шэнжэтэй болоһые харуулжа үгэнэ гээд гүрэнэй секретарь мэдүүлээ. Энэ уулзалга хадаа хоёр ороной хоорондохи харилсаануудай бүхы асуудалнуудаар, мүн гаража магад бэрхэшээлнүүд тушаа хоёр хүтэлбэрилэгшэдэй һанамжаяа мэдэлсэхэ арга олгохо байн…

Стратегическэ буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай асуудалда тогтоходоо, гүрэнэй секретарь иигэжэ мэдүүлээ. КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневтэй Москвада уулзалгын үедэ хэгдэһэн хөөрэлдөөн урагшатай байгаа. «Энэ талаар Владивостогто үргэлжэлүүлэгдэхэ хөөрэлдөөн урагшатай байжа шадаха». Тиихэдээ стратегическэ буу зэбсэг хизаарлаха гээшэ орёо асуудал юм гээд Г. Киссинджер тэмдэглээ.

Дүтын Зүүн зүгтэхи оршон байдал шахардуу шанга зангаараа гээд асуудалнуудта харюусахадаа гүрэнэй секретарь мэдүүлһэн байна.

Дүтын Зүүн зүгтэхи асуудалые сэрэгээр шиидхэхэ һанамжые Холбоото Штадууд зүбшөөжэ шадахагүй, сэрэгэй ябуулгануудай һүжэрэлгые зайсуулхын тулада США өөрынгөө нүлөөе хэрэглэхэ гээд тэрэ заагаа. Л. И. Брежневэй ба Дж. Фордын хоорондохи уулзалга Дүтын Зүүн зүгтэхи оршон байдалда һайнаар нүлөөлхэ гэһэн һанамжа Г. Киссинджер элирхэйлэн мэдүүлээ.

Япондо ба Урда Корейдэ США-гай президентын ошохоёо байһантай дашарамдуулан, тэрэшэлэн США-гай гүрэнэй секретариин Хитад ошохоёо байһан тушаа хэдэ хэдэн асуудал пресс-конференциин үедэ Г. Киссинджертэ табигдаа. Пекин ошохо үедэмни «ямар нэгэн һонирхомо мэдээсэл хэгдэхэгүй». Энэ хадаа «американо-хитад харилсаа саашадань заһаруулха алхам болохо зэргэтэй».

БЕЛГРАД

Югославиин буруушаалга

ТАСС

НАТО-гой шатаар Италиин, США-гай, Англиин ба Турциин далайн-сэрэгэй хүсэнүүдэй маневрын ноябриин 9-һөө 16 хүрэтэр Адриатическа далай соо болоһые эрид шууд буруушааажа ба һанаагаа зобон һэргылжэ байһанаа Югослави элирхэйлэн мэдүүлнэ гээд эдэ һуралсалнуудта хабаадаһан оронуудай правительствануудта СФРЮ-гай правительствын хэһэн мэдүүлгэ соо хэлэгдэнэ.

Югослави хадаа Адриатическа далайе сэрэгэй плацдарм болгохо һэдэлгые эрид шууд буруушаана.

БОНН

Г. ШМИДТЫН МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Социалис оронуудтай өөрынгөө харилсаануудые Германиин Федеративна Республика саашадань хүгжөөн гүнзэгырүүлхэ гээд канцлер Г. Шмидт Бонндо харин журналистнуудтай уулзахадаа мэдүүлээ.

Зүүн Европодохи хүршэнэр тушаагаа урдын кабинедэй бэелүүлдэг политикые бидэнэр үргэлжэлүүлхэбди, энээн тухай мүнөө жэлэй май һарада хэгдэһэн правительственна мэдүүлгэ соо онсолон тэмдэглэгдэнхэй.

Һаяхан СССР-тэ ошоһон, Москвада совет хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзаһан тухайдаа тогтоходоо Г. Шмидт иигэжэ хэлээ: һүүлшын дүрбэн жэлэй турша соо Совет ороной ба Баруун Германиин харилсаануудай хүгжэлтөөр хоёр талын һаналаа хананги байһые тэндэ болоһон хөөрэлдөөнүүд харуулаа.

США ошохоёо байһан тухайгаа тогтоходоо, Шмидт иигэжэ мэдээсээ. Европодохи аюулгүй байдалай ба харилсаанай талаар Женевскэ зүблөөнүүдэй, Түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүдые болон буу зэбсэг хороохо тухай Венскэ хэлсээнүүдэй ямараар үнгэржэ байһан тухай президент Дж. Фордтой зүбшэн хэлсэхэ хүсэлэнтэйб.

КНР-тэ ошоходоо, уласхоорондын байдалда хитад талын ямар сэгнэлтэ үгэдэг байһые би шагнахые хүсэнэб гээд Шмидт саашань хэлээ.

ХЕЛЬСИНКИ

Эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө

ТАСС

Хойто Европые ядерн… зэбсэггүй нютаг болгохо… бусад ядерна зэбсэгтэй г… рэнүүдтэй хамта найдуул… үгэхөөр СССР-эй бэлэн б… һан тухай СССР-эй Верховн… Соведэй Президиумэй Т… рүүлэгшэ Н. В. Подгорн… Финляндида аяншалхад… мэдүүлһэн байна. Энэ хад… КПСС-эй XXIV съезд… шиидхэбэринүүдэй ёһоор … найрамдал бэхижүүлгэ… СССР-эй шэнэ туһа нэмэр… болоно гээд «Тиедоннант… газетэ түрүү бэшэг соог… онсолон тэмдэглэнэ.

Хойто Европые ядерн… зэбсэггүй нютаг болгохо … шэ Хойто Европын бү… оронуудай аша туһада т… ралдана гээд статья соо … лэгдэнэ. Финляндиин пре… дент У. К. Кекконенэй … дурадхалые бэелүүлгэ ул… хоорондын шахардуу шан… байдал һуларуулха зори… гоор тодорхой хэмжээн… дэй шэнэ жэшээ боложо … нэ.

ПАРИЖ

ФКП-гэй ЦК-гай ПЛЕНУМ

ТАСС

ФКП-гэй ээлжээтэ бэшэ XXI съездын дүнгүүдтэ зорюулагдажа, Франциин Коммунис партиин Центральна Комитедэй пленум эндэ болоо.

ФКП-гэй генеральна секретарь Ж. Марше пленум дээрэ элидхэл хээ.

Зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй хамтын программаар тодорхойлогдоһон политикын амжалтатай байхын түлөө тэмсэлдэ арадые нягтаар жагсааха талаар бидэнэр өөһэдынгөө оролдолгые үргэлжэлүүлхэбди гээд тэрэ мэдээсээ. Хамтын программые дэмжэһэн ябуулганuудые үргэдхэхэ гээшэ зүүнэй үзэл баримталдаг партинуудай зорилго болоно; зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй холбооe бүри шангадхаха хэрэгтэй.

Зүүнэй үзэл баримталдаг партинуудай нэгэдэлые һуларуулха зорилготойгоор коммунизмда эсэргүү кам… ниин орон соо боложо ба… һые буруушааха зүү… ФКП-гэй генеральна секре… тарь иигэжэ мэдээсээ. Ха… тын ябуулгануудые хэхэ т… дорхой дурадхалнуудтай… ФКП-гэй Центральна Ком… тет холбоонойнгоо тала… партнёрнуудтаа хандаха.

Хамтын програм… эрилтэнүүдтэ тааруугаар б… хы политическэ ажал ябу… га ба бодото хүдэлмэр… зүүнэй үзэл баримтал… парти бүхэнэй ябуул… шухала гээд тэмдэглээ...

НЬЮ-ЙОРК

СИОНИСТНУУД ГАНСААРДАНА

ТАСС

Палестинын араб арадай хуулита эрхые хэрэгсээдэггүй Израилиин хараа бодол дэлхэйн энэ нэгэдэлэй зүгһөө эрид шангаар буруушаагдана гэжэ ООН-ой Генеральна Ассамблейн XXIX сесси дээрэ Палестина тухай асуудалаар болоһон үгэ хэлэлгэнүүдэй түрүүшын үдэрнүүд харуулжа үгөө.

Израилиин эзэрхэг политикын ООН-ой трибуна дээрэһээ буруушаагдахаһаа гадна, Палестиные сүлөөлхэ эмхиин делегаци ехэ халуунаар угтагдаа. Израилиин делегадай үгэ хэлэхэ үедэ зал хооһон шахуу байгаа.

Генеральна Ассамблей дээрэ ноябриин 14-дэ Ливанай, Мавританиин, Бангладешэй түлөөлэгшэ … хэлээ. Хуулита эрхэеэ … гээлгэдэнь Палестинын … арадта ООН туһалха ё… гэһэн удхатай үгэнүүдые … дэнэр хэлэһэн байна.

Гансаардажа ороходоо, И… раилиин делегаци элдэб … руугүй үгэнүүдые хэлэ… ороо. Тиихэдээ ООН-и… доромжолһон мэдүүлгэ …

Палестина тухай асуу… зүбшэн хэлсэлгэ үргэлж… лүүлэгдэһээр.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: «Газар һайжаруулха габшагай хоёр һара» — суглуулбари. «Үбэл — механизаторнуудай бүгэдэ ниитын һуралсалай xaһa саг» — түрүү бэшэг.

Хоёрдохи хуудаһанда: Ноябриин 19 — Ракетнэ сэрэгүүдэй болон артиллериин үдэр. «Хэзээдэшье бэлэн» — артиллериин генерал-лейтенант» — М. Сидоровэй статья. «Туршалга үнгэргэлгын темэ — учебник» — АПН-эй материал.

Гурбадахи хуудаһанда: Партийна ажабайдал» — суглуулбари. «Оролдолгын ашые газар харюулдаг» — Ю. Коркиной статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: БАМ-ай һонинууд. «Археологиин хоморой шухаг олдошо» — П. Хороших гэгшын корреспонденци. Уласхоорондын шэнжэлэл. Хилын саанаһаа.

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Дамжуулгын программа. 18.05 — Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 18.35 — Телевизионно һонин. 18.55 — «Хүгжэм» — телевизионно суглуулбари. 19.35 — «Эрэшүүлэй дуунууд» — киноочерк. 19.45 — … муудай хуудаһануудаар … шалга». 20.05 — … — «Эсэгэ оромнай ма… уряална». Ракетнэ с… дэй ба артиллериин … зорюулагдаһан да… га. 21.25 — «Уласх… дын шэнжэлэл» (бур… 21.45 — Соносхолнуу… «На углу Арбата и … Бабулинас» — уран … най фильм.

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной ноябриин 19. □ 4-дэхи хуудаһан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-04655. Заказ № …